

KNIHA O KRALJU URUKA

KOJEG ZOVU GILGAMEŠ

www.alexanthorn.com

Edicija
ZAG NEHAR
Svete Knjige Drevnog Kraljevstva Magije
Knjiga peta

Naslov
KNJIGA O KRALJU URUKA

Naslov originala
THE EPIC OF GILGAMESH
Translated into English by N. K. Sandars
Published by the Penguin Group, London, 1960.

Prevod i adaptacija
Alexandar Thorn

Izdavač
Samostalno autorsko izdanje
Copyright © 2010 by Alexanthorn. Sva prava zadržava izdavač

Za izdavača
Aleksandar Radivojević

Likovno tehnički urednik
Prevodilac

Lektura i korektura
Astrološki studio ASAR

Kompjuterska obrada i prelom
Izdavač

Korice
Gilgameš oplakuje Enkidua

Format
Obim 54 strane, ilustrovana, 29 cm

Elektronsko izdanje
Knjiga je objavljena kao besplatno elektronsko izdanje u PDF formatu
i distribuirana preko Portala "Sveto Kraljevstvo Magije" www.alexanthorn.com

Beograd, 2010.

ZAG NEHAR

SVETE KNJIGE
DREVNOG KRALJEVSTVA MAGIJE

TORNOV KODEKS SAKRALNIH KNJIGA

KNJIGA PETA

KNJIGA
O KRALJU URUKA
KOJEG ZOVU GILGAMEŠ

Prevod i adaptacija
Alexandar Thorn

2010

Sadržaj

Predgovor

Potruga za besmrnošću	5

Knjiga o Kralju Uruka

Prva ploča	8
Druga ploča	14
Treća ploča	16
Četvrta ploča	19
Peta ploča	22
Šesta ploča	25
Sedma ploča	29
Osma ploča	31
Deveta ploča	33
Deseta ploča	37
Jedanaesta ploča	45
Dvanaesta ploča	52

Predgovor prevodioca

Potruga za Besmrtnošću

Knjiga o Kralju Uruka

EP O GILGAMEŠU

Ep o Gilgamešu je sigurno najslavnija i najpoznatija vavilonska tvorevina. Junak, Gilgameš, kralj Uruka, bio je slavan već u drevno doba. Pronađena je i sumerska verzija s brojnim epizodama iz njegovog legendarnog života. Ep o Gilgamešu je, i pored tih prethodnih verzija, delo semitskog porekla. Polazeći od različitih izdvojenih epizoda, na akadskom je sačinjena jedna od najdirljivijih priča o potrazi za besmrtnošću ili, tačnije, o konačnom neuspehu poduhvata za koji je izgledalo da ima sve izgleda na uspeh. Ova saga, koja otpočinje erotskim neumerenostima junaka koji je uz to i tiranin, u krajnjoj liniji otkriva nemogućnost da čisto herojske vrline temeljno transcendiraju ljudsku uslovljenost.

Pri svemu tome, Gilgameš je svojim dvema trećinama bio Božansko biće, sin Boginje Ninsun i smrtnika, Prvosveštenika grada Uruka. Na samom početku, tekst slavi njegovo sveznalaštvo kao i veličanstvene gradnje kojih se poduhvatio. Ali, odmah zatim, on nam predstavlja samodršca koji siluje žene i devojke i iscrpljuje muškarce teškim radovima. Stanovnici mole Bogove za pomoć i Oni najzad odlučuju da stvore jedno biće divovskog stasa, koje će biti u stanju da se suprotstavi Gilgamešu. Taj poludivljak dobija ime Enkidu i živi u miru sa životinjama. Gilgameš o postojanju Enkidua doznaje najpre iz jednog sna, a potom i od nekog lovca koji ga je opazio. On šalje jednu od svojih milosnica da ga općini svojim dražima i dovede u Uruk. Kao što su to Bogovi predvideli, dva borca se odmeravaju čim se sretnu. Gilgameš izlazi kao pobednik, ali se u njemu rađa prijateljstvo prema Enkiduu, pa ga uzima za pratioca. Na kraju krajeva, plan Bogova nije bio uzaludan, jer ubuduće, Gilgameš će svoju snagu štedro rasipati na herojske poduhvate.

U pratnji Enkidua, on kreće ka dalekoj i slavnoj kedrovoj šumi, koju čuva svemoćno čudovište Humvava. Dva junaka uspevaju da ga pobeđu pošto su posekli njegov sveti kedar. Dok su se vraćali u Uruk, Gilgameša primećuje Ištar. Boginja mu nudi da se Njome oženi, ali je on drsko odbija. Ponižena, Ištar preklinje svoga oca Anua da stvori Nebeskog bika, kako bi ovaj uništio Gilgameša i njegov grad. Anu isprva odbija, ali na kraju pristaje, kada mu Ištar zapreti da će dovesti mrtve iz Bezdana. Nebeski bik se baca na Uruk i od njegove ruke stradava na stotine kraljevih ljudi.

Enkidu ipak uspeva da ga uhvati za rep, a Gilgameš mu svoj mač zariva u potiljak. Besna, Ištar se penje na gradske zidine i proklinje kralja. Opijen njihovom pobedom, Enkidu otkida jedno stegno Nebeskog bika i baca ga pred Boginju zasipajući je uvredama. Taj je trenutak vrhunac životnog puta dvojice junaka, ali to je, takođe, i početak jedne tragedije. Iste noći Enkidu sanja da su ga Bogovi osudili. Sutradan, on se razboljeva i umire posle dvanaest dana.

Posle ovog neočekivanog raspleta, Gilgameš se ne može prepoznati. Sedam dana i sedam noći on oplakuje svoga prijatelja i ne dozvoljava da ga sahrane. Nadao se da će, posle njegovih jadikovki, on najzad oživeti. Tek na prvi znak raspadanja tela, Gilgameš se priklanja sudbini i Enkidu biva raskošno sahranjen. Kralj napušta grad i luta pustinjom jecajući: *Zar neću i ja umreti isto kao i Enkidu?* (IX ploča, I stubac, st. 4). On je prestrašen pomišlja na smrt. Herojski podvizi ne mogu više da ga uteše. Uбудuće, njegov jedini cilj biće da umakne ljudskoj sudbini, da stekne besmrtnost. On zna da čuveni Utnapištim koji se spasio posle potopa večno živi i odlučuje da krene u potragu za njim.

Njegovo putovanje prepuno je iskušenja inicijacijskog tipa. On stiže do planina Mašu, gde se nalaze vrata (Kapija Bogova) kroz koja Sunce prolazi svaki dan. Vrata čuva par ljudi-škorpijona, *čiji pogled zadaje smrt* (IX, 11, 7). Nepobedivi junak je oduzet od straha i ponizno pada ničice. Ali, ljudi-škorpijoni prepoznaju u Gilgamešu njegov Božanski deo i dopuštaju mu da uđe. Posle dvanaest sati hoda kroz Bezdani, Gilgameš s druge strane planine izlazi u neku predivnu baštu. Nešto dalje, na obali mora, on

susreće nimfu Siduri i pita je gde može da nađe Utnapištima. Siduri pokušava da ga odvрати: *Kada Bogovi načiniše ljude, Oni su za njih ostavili smrt, a za sebe zadržali život. Ti, Gilgamešu, napuni svoj stomak i dano-noćno uživaj. Neka ti svaki dan bude praznik, igraj i raduj se i noću i danju!*

Ali Gilgameš je uporan u svojoj odluci i Siduri ga tada upućuje Uršanabi, Utnapištimovom lađaru, koji se nalazio u blizini. Oni prelaze Vodu mrtvih i stižu do obale na kojoj živi Utnapištim. Gilgameš ga pita kako je stekao besmrtnost. On tako doznaje priču o potopu i o odluci Bogova da Utnapištima i njegovu ženu učine svojim srodnicima, nastanjujući ih na ušću reka. Ali, pita Utnapištim Gilgameša, *koji od Bogova će tebe priključiti svom saboru, kako bi ti dobio život koji tražiš?* (IX, 198). Nastavak njegovog govora je neočekivan: *Hajde, pokušaj da bdiješ šest dana i sedam noći!* (XI, 109). Izvesno, reč je o najtežem inicijacijskom iskušavanju: pobediti san, ostati budan, jednako je transmutaciji ljudske uslovljenosti. Treba li ovo shvatiti tako kao da Utnapištim Gilgamešu, znajući da ga Bogovi neće nagraditi besmrtnošću, predlaže da je osvoji posredstvom inicijacije?

Junak je već uspešno savladao neka iskušenja: prolazak kroz tunel, Sidurina iskušavanja, prelazak preko Vode mrtvih. To su, na neki način, bila iskušavanja herojskog tipa. Sada je, međutim, bila reč o duhovnom iskušavanju, jer bi jedino izuzetna moć koncentracije mogla učiniti neko ljudsko biće sposobnim da ostane budno šest dana i sedam noći. Ali, Gilgameš odmah pada u san i Utnapištim zajedljivo uzvikuje: *Pogledaj snažnog čoveka koji želi besmrtnost: san se, kao žestoki vetar, širi kroz njega!* (203—204). Gilgameš bez prekida spava šest dana i sedam noći, a kada ga Utnapištim probudi, žali se što ga budi tek što je zaspao. Ipak, on shvata šta se dogodilo i opet počinje da jadikuje: *Šta da radim, Uthapištime, kuda da idem? Neki demon obuže moje telo, a u sobi u kojoj spavam prebiva smrt i kud god da maknem, tu je i smrt!* (230-234).

Gilgameš se sada priprema da ode, ali mu Utnapištim u poslednjem trenutku, na nagovor svoje žene, otkriva Tajnu Bogova: mesto na kom se nalazi biljka koja vraća mladost. Gilgameš silazi na dno mora, bere je i, sav srećan, kreće nazad. Posle nekoliko dana hoda, on opazi jedan izvor hladne vode i požuri da se okupa. Privučena mirisom njegove biljke, iz vode izađe neka zmija, ukrade mu je i presvuče svoju kožu. Jecajući, Gilgameš se žali Uršanabiju na svoju nesreću. U ovoj epizodi možemo videti neuspeh još jednog inicijacijskog iskušavanja: junak nije umeo da iskoristi neočekivani dar, to jest, nedostajalo mu je mudrosti. Tekst se završava naglo: došavši u Uruk, Gilgameš poziva Uršanabija da se popne na gradske zidine i da se divi njihovim temeljima.

U Epu o Gilgamešu videli smo dramatičan prikaz ljudske uslovljenosti predodređene neizbežnosti smrti. Ipak, ovo prvo remek delo svetske književnosti dopušta i mogućnost da bi, bez pomoći Bogova, neka bića bila sposobna da steknu besmrtnost, pod uslovom da uspešno prebrode niz inicijacijskih iskušavanja. Iz te perspektive, priča o Gilgamešu predstavlja dramatisovanu pripovest o neuspeloj inicijaciji.

Alexandar Thorn

KNJIGA O KRALJU URUKA

Prva ploča

1. Sve je video on, gospodar zemlje.
2. Upoznao je svakoga i svačije znanje i delo, sve je razumeo.
3. Video je život i rad ljudi.
4. Izneo je na svetlo tajne i skrivene stvari, Mudrost, kao ponor duboka, bila mu je jasna.
5. Doneo je vesti iz vremena pre velikog potopa.
6. Dugim putem išao je u daljinu.
7. Mučno je bilo dugo putovanje i tegobna vožnja.
8. Svu muku dao je patnik napisati klinovima.
9. U tvrdom kamenu uklesana su sva dela i sve patnje.
10. Gilgameš, pobedonosni junak, sagradio je zid oko Uruka. Visoko kao breg diže se sveti hram u utvrđenom gradu.
11. Čvrsto, kao od tuča, leži nasuti temelj.
12. Pod zaštitom uzvišene kuće, u kojoj prebiva Bog Neba, daleko se pruža žitnica grada, prekrasno spremište.
13. Sjajnom belinom blista u svetlu kraljevska palata.
14. Ceo dan stoje stražari na bedemima, a i noću bdiju ratnici.
15. Samo jedna trećina Gilgameša je čovek, a dve trećine bog.
16. S divljenjem i strahom gledaju ljudi njegov lik, po lepoti i snazi nikada mu nisu videli ravnog.
17. Lava tera iz svog skloništa, hvata ga za bradu i probada.
18. Divljeg bika lovi brzinom i snagom svog luka.
19. Njegova reč i govor u gradu su zakon.
20. Sinu je važnija kraljeva volja nego očeva želja.
21. Čim sin postane čovek, u službi je velikog pastira kao ratnik i lovac, čuvar stada, nadzornik gradnje i pisar ili sluga svetog hrama.
22. Gilgameš, čovek bola i radosti, nije umoran.
23. Za njega, jakoga, divnoga, mudroga, moraju da rade mladi i stari, moćni i nezna-tni.
24. Urukov sjaj treba da sija pred svim gradovima zemlje.
25. Gilgameš ne pušta ljubavnicu njenom dragom, ni kćerku silnoga njenom junaku.
26. NJihovo jadikovanje dopire do velikih bogova, bogova neba, gospodara svetoga Uruka:

VI STE STVORILI MOĆNOG DIVLJEG BIKA I BRADATOG LAVA
GILGAMEŠ NAŠ KRALJ JAČI JE OD NJIH
NEĆETE NAĆI NJEMU RAVNOGA
SILNA JE NJEGOVA MOĆ NAD NAMA

NE PUŠTA LJUBAVNICU NJENOM DRAGOM
NI ČERKU JUNAKA NJENOM MUŽU

27. Njihovo jadikovanje čuo je Anu, bog neba i On pozva veliku Aruru, boginju ve-
štu oblikovanju:

TI SI, ARURU, STVORILA LJUDE I ŽIVOTINJE
ZAJEDNO SA MARDUKOM, JUNAKOM
STVORI SADA LIK KOJI BI BIO SLIČAN GILGAMEŠU
BIĆE KOJE BI BILO KAO ON
NO NE SAMO PUSTINJSKA ŽIVOTINJA
NEKA ZATIM DOĐE TAJ SILNI U URUK
NEKA SE BORI S GILGAMEŠOM
A TADA BUDI SPOKOJAN, URUČE

28. Kad to ču Aruru, stvori u mislima biće kao što je želeo Anu, bog neba.

29. Ona opru ruke, uze blato i ovlaži ga svojom božanskom majčinskom pljuvačkom.

30. Oblikova Enkidua, stvori junaka oživljenog krvlju i dahom borbenog boga Nini-
ba.

31. Sada on stoji sam u stepi, dlakav po celom telu.

32. Kao u žene talasa mu se duga kosa, pruža se kao pšenica.

33. Ništa ne zna o zemlji ni o ljudima.

34. Krznima je odeven kao Sumukan, bog njiva i stada.

35. Sa gazelama jede travu po polju.

36. Sa stokom pije na zajedničkom pojilu.

37. Sa mnoštvom životinja gura se u reci.

38. Na tom pojilu neki lovac postavi zamke.

39. Enkidu se suprotstavi tom čoveku, koji je dolazio da poji svoju stoku.

40. Jednog dana, pa i drugog, i trećeg stoji Enkidu preteći tu na pojilu.

41. Lovac ga opazi i dugo gleda netremice.

42. Sa stokom se vraća natrag u tor.

43. Spopada ga srdžba, unezverena i mračna lica više od besa.

44. Bol obuze njegovo srce, jer se uplašio.

45. Enkidu mu se pričinio kao čudovište iz planine.

46. Lovac podiže glas i reče svome ocu:

OČE, NEKI JE ČOVEK DOŠAO IZDALEKA, SA PLANINE,
ČINI SE KAO DA JE POTOMAK ANUA.

SILNA JE NJEGOVA SNAGA,

NEPRESTANO LUTA PO STEPI.

ZAJEDNO SA ŽIVOTINJAMA STOJI NA NAŠEM POJILU.

STRAŠAN JE NJEGOV LIK,

NE MEM MU SE PRIBLIŽITI.

ZASUO JE JAMU ZA HVATANJE KOJU SAM ISKOPAO,

POKIDAO ZAMKE KOJE SAM POSTAVIO.

TAKO SU MI IZMAKLE IZ RUKU SVE POLJSKE ŽIVOTINJE.

47. Otac reče sinu, lovcu:

IDI U URUK GILGAMEŠU.
GOVORI MU O NEUKROTIVOJ SNAZI DIVLJEGA.
IZMOLI ZA SEBE MLADU ŽENU
KOJA SE POSVETILA IŠTARI BOGINJI LJUBAVI,
I ODVEDI JE SA SOBOM.
KAD STOKA DOĐE NA POJILO,
NEKA ONA ZBACI SA SEBE SVOJU ODEĆU
DA BI ON UZEO BUJNOST NJENOG TELA.
KAD JE UGLEDA, PRIBLIŽIĆE JOJ SE.
TAKO ĆE SE OTUĐITI STOCI KOJA JE S NJIM RASLA PO POLJU.

48. Lovac sasluša očeve reči i otide.

49. Uputi se prema Uruku, uđe kroz kapiju, stiže pred kraljeva vrata i pred kraljem pade ničice.

50. Tada podiže ruku i ovako reče Gilgamešu:

NEKI JE ČOVEK DOŠAO IZDALEKA, S PLANINE.
NJEGOVE SNAGE SU SILNE
KAO VOJSKA NEBESKOG BOGA.
VELIKA JE NJEGOVA MOĆ U CELOJ STEPI,
NEPRESTANO LUTA PO POLJU.
NOGE SU MU STALNO SA STOKOM NA POJILU.
STRAŠNO GA JE GLEDATI,
NE SMEM DA MU SE PRIBLIŽIM.
ON ME SPREČAVA DA KOPAM JAME,
DA POLAŽEM MREŽE I POSTAVLJAM ZAMKE.
ZATRPAO MI JE JAME, RAZDERAO MREŽE I POKIDAO ZAMKE.
TAKO SU MI IZMAKLE IZ RUKU ŽIVOTINJE MOGA POLJA.

51. Gilgameš reče njemu, lovcu:

IDI SAMO, MOJ LOVČE,
POVEDI SA SOBOM MLADU ŽENU IZ SVETOG IŠTARINOG HRAMA.
ODVEDI MU JE.
KAD ON DOĐE SA ŽIVOTINJAMA NA POJILO,
NEKA ONA ZBACI SA SEBE ODELO
DA BI UZEO BUJNOST NJENOG TELA.
KAD JE UGLEDA, ON ĆE JOJ SE PRIBLIŽITI.
TAKO ĆE SE ON OTUĐITI STOCI
KOJA JE RASLA S NJIM U POLJU.

52. Lovac sasluša njegovu reč i ode.

53. Dovede mladu ženu iz Ištarinog hrama.

54. Oni pođoše i gonjahu mazgu najkraćim putem.

55. Trećeg dana stigoše i obretoše se na određenom polju.

56. Lovac i žena spustiše se na tlo nedaleko od pojila.

57. Jedan dan, pa i drugi dan zadržāše se na istom mestu.

58. Stoka dolazi i pije na pojilu.
59. Vodene životinje se guraju u reci.
60. Tu je i on, Enkidu, snažni potomak neba.
61. Sa gazelama jede travu, sa stokom zajedno loče vodu.
62. Živo se gura s mnoštvom u vodi.
63. Pogleda ga sveta žena, njega, čoveka punog snage, divljeg momka, čoveka s planine.
64. On hoda preko polja, motri unaokolo, približava se:

TU JE ON, ŽENO! OTKRIJ SVOJE GRUDI,
OTKRIJ BREŽULJAK RADOSTI
DA BI UZEO BUJNOST TVOGA TELA!
NE ČEKAJ DUŽE, POGLEDAJ NJEGOVU RADOST!
KAD TE UGLEDA, ON ĆE TI SE PRIBLIŽITI.
UZBUDI POŽUDU U NJEMU,
PRIMAMI GA U ZAMKU ŽENE!
OTUĐIĆE SE SVOJOJ STOCI, KOJA JE RASLA S NJIM U POLJU.
NJEGOVA ĆE PRSA ČVRSTO NA TEBI POČIVATI!

65. Tada žena otkrije svoje grudi, otkrije brežuljak radosti da bi on uzeo bujnost njenog tela, ona ne oklevaše i opazi njegovu požudu.
66. Spusti svoju odeću, a on je ugleda i baci na zemlju, uzbudila je požudu u njemu, primamivši ga u zamku žene.
67. Čvrsto su počivala njegova prsa na svetoj službenici božjoj.
68. Bili su sami.
69. Šest dana i sedam noći upoznao je Enkidu ženu, sjedinivši se s njom u ljubavi.
70. Zasićen bujnošću njenog tela, podiže Enkidu lice i pogleda po stepi.
71. Pogledom je tražio životinje.
72. Tek što su ga ugledale, gazele u skoku pobegoše.
73. Poljske su životinje uzmicale pred njim.
74. Čuđenje obuze Enkidua.
75. Mirno je stajao kao prikovan.
76. Okrenu se ženi i sede do njenih nogu.
77. Pogleda je u oči, i kad ona progovori, njegove je uši slušahu:

ENKIDU, TI SI LEP, TI SI KAO BOG!
ZAŠTO HOĆEŠ DA JURIŠ S DIVLJIM ŽIVOTINJAMA PO POLJU?
POĐI SA MNOM U URUK GRAD OPASAN BEDEMIMA.
DOĐI U SVETI HRAM PREBIVALIŠTE ANUA I IŠTARE!
DOĐI U SJAJNU KUĆU U KOJOJ STANUJE GILGAMEŠ,
PRIMERAN JUNAK, SNAŽAN KAO DIVLJI BIK,
ON MOĆNO VLADA, NJEMU RAVNOG NEĆEŠ NAĆI U NARODU.

78. Tako mu reče, a on se obradova tome što je čuo.
79. Enkidu reče njoj, službenici Ištarinoj:

USTAJ, ŽENO MOJA!

VODI ME U SVETO PREBIVALIŠTE ANUA I IŠTARE,
TAMO GDE BORAVI GILGAMEŠ, PRIMERAN JUNAK,
GDE VLADA ON, DIVLJI BIK, SILAN MEĐU LJUDIMA!
HOĆU DA GA IZAZOVEM NA BORBU,
ZVONKIM GLASOM ZVAĆU JAKOGA,
OBJAVIĆU USRED URUKA: 'I JA SAM SILAN!'
TAKO ĆU UĆI I PROMENITI SUDBINU.
RODIO SAM SE U STEPI, SNAGA JE U MOJIM UDOVIMA!
SOPSTVENIM ĆEŠ OČIMA GLEDATI ŠTA JA ČINIM.
JA ZNAM KAKO ĆE SE SVE DOGODITI.

80. Žena i Enkidu dođu do grada i uđu kroz kapiju.
81. Šareni su ćilimi prostrti po ulicama.
82. Ljudi hodaju u belim odelima i s vrpcama oko glave.
83. Iz daljine bruje harfe i zvuče frule.
84. Svečanost je svetkovala danju i noću.
85. Lepo razvijene devojke, pune života u svim udovima,
86. igraju prolazeći.
87. Klićući digoše junake iz njihove odaje.
88. Sveta žena ulazi prva u Ištarin hram.
89. Iz svetišta uzima svečano odelo.
90. Sjajnim odelom kiti Enkidua, krepri ga hlebom i vinom s oltara boginje.
91. Približuje mu se jedna posvećena i vidovita i reče mu ovako:

ENKIDU, NEKA TI VELIKI BOGOVI PODARE DUG ŽIVOT!
HOĆU DA TI POKAŽEM GILGAMEŠA, ČOVEKA BOLA I RADOSTI.
TREBA DA GA VIDIŠ I POGLEDAŠ MU LICE,
KAO SUNCE SJAJI MU OKO.
OD MIŠIĆA, TVRDIH KAO TUČ, JEDAR JE NJEGOV VISOKI STAS.
NJEGOVO JE TELO PUNO UKROĆENE SUVIŠNE SNAGE.
NIJE UMORAN NI DANJU NI NOĆU.
IZAZIVA STRAH KAO ADAD, BOG OLUJE.
ŠAMAŠ, BOG SUNCA, MILOSTIV JE GILGAMEŠU.
EA, BOG DUBINE, PODARIO MU JE MUDROST.
BOŽANSKO TROJSTVO IZABRALO GA JE ZA VLADARA
I PROSVETLILO MU PAMET.
PRE NO ŠTO SI SIŠAO S PLANINE I DOŠAO IZ STEPE,
VEĆ TE JE SLUTIO GILGAMEŠ.
SANJAO JE ČUDAN SAN U URUKU.
PROBUDIO SE IZA SNA, PRIČAO JE MAJCI SAN I REKAO:
MAJKO, OVE SAM NOĆI VIDEO NEOBIČAN SAN.
ZVEZDE SU STAJALE NA NEBU.
TADA ONE PADOŠE NA MENE KAO SJAJNI RATNICI.
VOJSKA JE BILA KAO JEDAN ČOVEK.
POKUŠAO SAM GA PODIĆI, ALI MI JE BIO PRETEŽAK.
POKUŠAO SAM DA GA OTRGNEM, ALI GA NISAM MOGAO NI POMAĆI.
LJUDI IZ URUKA SU STAJALI I POSMATRALI PRIZOR.

SAGIBALI SU SE I LJUBILI MU NOGE.
TADA SAM GA STISNUO KAO ŽENU,
PREVRNUO TAKO DA SAM LEŽAO NA NJEMU
I BACIO GA K TVOJIM NOGAMA.
TI SI GA PRIMILA ZA SINA I STAVILA UZA ME KAO BRATA.
RIŠAT, GOSPODARICA I MAJKA, ZNA DA TUMAČI SNOVE
I OBJASNI OVAKO SINU, KNEZU:
TO ŠTO SI VIDEO ZVEZDE NA NEBU
I KAKO JE ANUOVA VOJSKA PALA NA TEBE KAO JEDAN ČOVEK,
TI GA HTEO PODIĆI, NO BEŠE TI PRETEŽAK,
HTEO GA STRESTI, A NISI MOGAO,
TO ŠTO SI GA STISNUO KAO ŽENU I BACIO K MOJIM NOGAMA,
A JA GA PRIMILA KAO SINA,
TO ZNAČI: DOĆI ĆE JEDAN JAKI.
KAO MNOŠTVO RATNIKA SILNE SU NJEGOVE SNAGE.
IZAZVAĆE TE NA BORBU, BORIĆE SE S TOBOM.
NAD NJIM ĆE BITI TVOJA RUKA, LEŽAĆE DO MOJIH NOGU.
UZEĆU GA ZA SINA, BIĆE TI KAO BRAT.
DRUG ĆE TI BITI U BORBI, BIĆE TI PRIJATELJ.
POGLEDAJ, ENKIDU, TO JE SAN
I TUMAČENJE GOSPODARICE I MAJKE.

92. Tako je govorila posvećena i vidovita, a Enkidu napusti uzvišenu Ištarinu kuću.

Druga ploča

93. Enkidu prekorači prag hrama i stupi na ulicu.
94. Svetina se začudi kad ugleda stepskog čoveka.
95. Njegovo snažno telo nadvisuje sve silne u gradu.
96. Kao talasi spušta mu se duga brada i kosa.
97. Junak iz Anuovih bregova došao je u grad.
98. Junaku iz Uruka preprečuje put u svetu kuću.
99. Sva se vojska skupila i nastupa protiv njega, ali je odbija njegov preteći pogled.
100. Pred čudesnom pojavom klanja se narod, pada mu pred noge i boji se kao dete.
101. Kao bogu, Gilgamešu je prostrta postelja od ćilima u hramu da se kralj sjedini sa samom Ištarom, boginjom plodnosti.
102. Gilgameš izlazi iz svog dvora i približuje se.
103. Enkidu stoji na dverima hrama i preči mu da uđe.
104. Kao dva rvača hvataju se u koštac na ulazu svete kuće, i dalje se bore na ulici.
105. Kao vojska leži Enkidu nad pastirom zemlje.
106. Tada ga ovaj stište kao ženu i prevrnu tako da je ležao iznad njega.
107. Podiže ga i baci majci pred noge.
108. Divi se narod Gilgamešovoj snazi.
109. U očajnoj srdžbi viče na njega Enkidu.
110. Zamršena je i uskovitlana kosa moćne glave.
111. On je došao sa stepe, pa nije poznao ni makaza ni briača.
112. Enkidu se uspravi i pogleda protivnika.
113. Mračno postade njegovo lice i tmuran njegov izgled.
114. Ruke mu padoše na umorna bedra, oči mu se napuniše suzama.
115. Rišat, gospodarica i majka, uhvati ga za ruke:

TI SI MOJ SIN, DANAS SAM TE RODILA.
TVOJA SAM MAJKA, A OVAJ OVDE TI JE BRAT.

116. Enkidu otvori usta i reče Rišati gospodarici:
117. Majko, ja sam u borbi našao brata.
118. Gilgameš mu reče:

TI SI MOJ PRIJATELJ,
BORI SE ODSADA UZA ME!

119. Da bi zaštitio kedroveu dalekoj šumi bogova, Bel je postavio čuvara Humbabu na strah ljudima.
120. Njegov glas je kao zavijanje oluje, dahom njegovih usta šumi drveće, strašno hući njegovo dahtanje.
121. Svako ko zalazi u planinu kedrova boji se strašnog čuvara šume.
122. Ko god se približi svetom gaju dršće celim telom.
123. Gilgameš reče Enkiduu:

HUMBABA, ČUVAR KEDROVE ŠUME,
UVREDIO JE BOGA ŠAMAŠA, SUDIJU DUHOVA I LJUDI.
POSTAVLJEN ZA ČUVARA SVETIH KEDROVA,
NE POŠTUJE NIKAKVE GRANICE,
IZLAZI IZ ŠUME NA UŽAS LJUDIMA.
ON ČINI DA DRVEĆE ŠUMI KAO URLAŠE BURE.
SVAKOG UBIJA KO GOD SE PRIBLIŽI.
I JAKOGA RUŠI NJEGOVA RUKA.
MOJE SRCE TRAŽI DA PRONAĐEM STRAŠNOGA I DA GA SAVLADAM.
PRIJATELJU, MI NEĆEMO BESPOSLENO MIROVATI U URUKU,
NEĆEMO RAĐATI DECU U IŠTARINOM HRAMU,
POĆI ĆEMO ZA PUSTOLOVINAMA I JUNAČKIM DELIMA.
S TOBOM ĆU OPET LOVITI PO STEPI.

124. Enkidu reče prijatelju Gilgamešu:

MORA DA JE STRAŠAN HUMBABA, KOME IDEMO.
KAŽEŠ DA JE SILAN I SNAŽAN.
I MI TREBA DA KRENEMO DA SE BORIMO S NJIM?

125. Gilgameš reče njemu, Enkiduu:

PRIJATELJU, HAJDEMO ZAJEDNO DO SVETOG KEDRA,
ZAJEDNO ĆEMO SE BORITI PROTIV HUMBABE
I UBIĆEMO NEPRIJATELJA BOGOVA I LJUDI!

Treća ploča

126. Enkidu uđe u sjajnu kraljevu dvoranu.
127. Njegovo srce je teskobno i leprša kao ptica nebeska.
128. On čezne za stepom i poljskim životinjama.
129. Glasno jadikuje i ne da se zadržati, opet se žuri iz grada u divljinu.
130. Gilgameš je žalostan, jer je otišao prijatelj.
131. On se diže, sakupi najstarije iz naroda, podiže ruku i reče knezovima:

ČUJTE ME, MUŽEVI, I POGLEDAJTE ME!
JA, JA ŽALIM ZA ENKIDUOM,
JA, JA PLAČEM ZBOG NJEGA.
KAO NARIKAČA DIŽEM JADIKOVKU.
ŠTA ĆE MI RATNA SEKIRA O BOKU, TOLJAGA U RUCI, MAČ O POJASU,
RADOST U OČIMA, SVEČANA ODEĆA KOJA MI OBUHVATA TELO
ŠTA ĆE MI SVE TO?
PODIGAO SE DEMON I SVU MI RADOST ZAGORČAO.
OTIŠAO JE ENKIDU, MOJ PRIJATELJ,
NAPOLJU JE MEĐU POLJSKIM ŽIVOTINJAMA.
ON PROKLINJE SVETU ŽENU KOJA GA JE ZAVELA
I USRDNO SE MOLI ŠAMAŠU, BOGU SUNCA.
TREBALO BI DA POČIVA NA ŠARENIM SAGOVIMA
I DA STANUJE U PALATI MENI SLEVA.
SILNICI ZEMLJE TREBALO BI DA MU LJUBE NOGE,
TREBALO BI DA MU SLUŽE SVI LJUDI.
HOĆU DA CEO NAROD TUGUJE ZA NJIM.
NEKA LJUDI NOSE ŽALOBNA ODELA, PODERANA I ZAPRAŠENA.
OGRNUG LAVLJOM KOŽOM JURIĆU PO POLJU,
TRAŽIĆU GA U STEPI.

132. Sam, s uzdignutom rukom, stoji Enkidu u stepi, te proklinje lovca, usrdno se moli Šamašu i viče:

ŠAMAŠU, OSUDI PROKLETO LOVČEVO DELO!
UNIŠTI MU BOGATSTVO,
ODUZMI MU MUŠKU SNAGU!
NEKA GA MUČE SVI DEMONI,
NEKA SE POJAVE ZMIJE,
PRED NJEGOVIM PLAŠLJIVIM KORAKOM.

133. Tako on proklinje lovca, reč mu izvire iz punog srca, a onda ga nešto nagna da prokune i zavodljivu ženu:

HOĆU DA TI ODREDIM SUDBINU, ŽENO!
NE BILO KRAJA DANIMA TVOGA ŽIVOTA!

NEKA MOJE KLETVE STOJE NAD TVOJOM GLAVOM!
NEKA TI ULICA BUDE PREBIVALIŠTE, A SAN UGAO KRAJ ZIDA.
NEKA TI NOGE UVEK BUDU UMORNE I RANJAVE.
PROSJACI, ODBAČENI, IZOPŠTENI UDARAĆE TE PO OBRAZIMA.
TRPIM GLAD I ŽEĐ ME MUČI.
ZATO ŠTO SI U MENI PROBUDILA ŽUDNJU,
A JA HTEO DA JE UPOZNAM,
ŠTO SI ME S MOG POLJA ODVELA U GRAD, BUDI PROKLETA!

134. Reči njegovih usta čuo je Šamaš, bog žarkog podnevnog sunca.

ENKIDU, PANTERU STEPE, ZAŠTO PROKLINJEŠ SVETU ŽENU?
ONA TI JE DALA HRANU SA STOLA BOGINJE
KAKVU SAMO BOG DOBIJA.
DALA TI JE VINO DA PIJEŠ KAKVO SAMO KRALJ DOBIJA.
DALA TI JE SVEČANO ODELO I POJAS.
SJAJNOGA GILGAMEŠA TI JE DALA ZA PRIJATELJA.
VELIKI GILGAMEŠ JE TVOJ PRIJATELJ.
ON TI DAJE DA POČIVAŠ NA ŠARENIM SAGOVIMA,
DA STANUJEŠ NJEMU SLEVA U BLISTAVOJ KUĆI,
DA TI LJUBE NOGE VELIKANI ZEMLJE I DA TI SLUŽE SVI MUŽEVI.
U GRADU URUKU TUGUJU LJUDI ZA TOBOM,
NOSE PODERANA ODELA, POSUTA PRAŠINOM.
GILGAMEŠ PREBACUJE LAVLJE KRZNO PREKO LEĐA I HITA POLJEM.
ON DOLAZI U STEPULJIMA DA TE TRAŽI.

135. Enkidu sasluša reči jakoga boga Šamaša.

136. Pred gospodom svojim bogom, umiri on svoje srce.

137. Oblak prašine zasja u daljini.

138. Šamaš učini da zablista u belom svetlu.

139. Dolazi Gilgameš, lavlje mu krzno svetluca kao zlato.

140. Enkidu se vraća s prijateljem u grad.

141. Nove boli obuzimaju Enkiduovo srce.

142. On govori prijatelju šta ga tišti:

TEŠKE SAM SNOVE VIDEO OVE NOĆI, PRIJATELJU MOJ.
NEBO JE URLALO, A ZEMLJA MU ODGOVARALA DRHTANJEM.
SAM SAM SE SUPROTSTAVIO NEKOME JAKOM.
LICE MU JE BILO MRAČNO KAO NOĆ.
UKOČENO JE BULJIO OČIMA.
BIO JE SLIČAN STRAŠNOM PUSTINJSKOM PSU
KOJI ŠKRGUĆE ZUBIMA.
KAO JASTREB IMAO JE SNAŽNA KRILA I KANDŽE.
ČVRSTO ME JE ZGRABIO I BACIO U PONOR,
PUSTIO ME DA ZARONIM U STRAHOVITU DUBINU.
TEŽINOM BRDA LEŽALO JE NEŠTO NA MENI
KAO OGROMNA STENA UČINIO MI SE TERET VLASTITOG TELA.

TADA JE PREOBRAZIO MOJ LIK,
A RUKE MI PRETVORIO U PTIČJA KRILA:
'LETI SAMO DUBLJE, DUBLJE U STAN TAME,
U IRKALINO PREBIVALIŠTE.
SPUSTI SE U STAN IZ KOGA NEMA IZLASKA
ONIMA KOJI SU JEDNOM STUPILI U NJ.
IDI DOLE PUTEM KOJIM NEMA POVRATKA,
ČIJI SMER NE SKREĆE NI LEVO NI DESNO!
UĐI U KUĆU ČIJI LJUDI NE TREBAJU SVETLA.
PRAH IM JE HRANA, A BLATO IM JE JELO.
OBUČENI SU U PERJE, S KRILIMA KAO ŠIŠMIŠI I SOVE.
NE VIDE SVETLA, ŽIVE U TAMI.'
TADA SAM STUPIO U PREBIVALIŠTE POD ZEMLJOM.
TU SU STRGNUTE S GLAVA KRALJEVSKE KAPE,
PONIŽENI SU ONI KOJI SU SEDELI NA PRESTOLU
I KOJI SU VLADALI ZEMLJOM OD PRADAVNIH DANA.
U KUĆI TAME U KOJU SAM UŠAO
STANUJE SVEŠTENIK I NJEGOV SLUGA,
STANUJU I SAMI LJUBIMCI VELIKIH BOGOVA,
STANUJE EREŠKIGAL, KRALJICA ZEMLJE I PODZEMNOG SVETA.
PRED NJOM KLEČI PISARICA ZEMLJE,
UTISKUJE KLINOM IMENA U GLINU I ČITA IH.
EREŠKIGAL PODIŽE GLAVU I UGLEDA ME:
'UPIŠI MI I OVOGA!'
ETO TO JE SAN.

143. Gilgameš reče njemu, Enkiduu:

UZMI SVOJ BODEŽ I POSVETI GA ZLOM DUHU SMRTI!
DODAJ TOME SJAJNO OGLEDALO, NEKA GA ONO ODAGNA.
SUTRA ĆEMO ŽRTVOVATI ZLOSLUTNOM SUDIJI UTUKIJU
DA PROTERA SEDMORO ZLIH.

144. Kad je sledećeg jutra granulo sunce, otvori Gilgameš visoku kapiju hrama, iznese sto od elamaku drveta, napuni medom ćup od crvenog kamena, maslacem napuni zdelu iz lapis lazulija, postavi sve na sto i ostavi Bogu sunca da liže.

Četvrta ploča

145. A Šamaš, Bog Sunca, reče Gilgamešu:

SPREMI SE DA SE S PRIJATELJEM BORIŠ PROTIV HUMBABE!
ON JE POSTAVLJEN ZA ČUVARA KEDROVE ŠUME.
KROZ KEDROVU ŠUMU VODI PUT NA BREG BOGOVA.
HUMBABA ME JE UVREDIO, ZATO IDITE I UBIJTE GA!

146. Gilgameš je čuo reč gospodnju i pozvao sve knezove iz naroda.

147. S Enkiduom je ušao u dvoranu.

148. I Gilgameš otvori usta i reče:

ŠAMAŠ NAS JE POZVAO DA SE BORIMO PROTIV HUMBABE.
NEKA JE MIR S VAMA I CELIM NARODOM!

149. Najstariji među knezovima grada ustade i reče:

ŠAMAŠ JE UVEK ŠTITIO SVOGA PRIJATELJA, SJAJNOG GILGAMEŠA.
NEKA NJEGOVA ZAŠTITNIČKA RUKA NE BUDE DALEKO!
STRAŠAN JE SRDITI ČUVAR KEDROVE ŠUME.
ŠAMAŠ, KOJI TI JE OBJAVIO POČETAK BORBE,
VRATIO TI JE PRIJATELJA DA TE NEPOVREĐENOG SAČUVA!
NEKA STOJI UZA TE KAO ZAŠTITNIK I ČUVA TVOJ ŽIVOT, O KRALJU!
TI, PASTIRU NAŠ, ŠTITI NAS OD NEPRIJATELJA!

150. Oni napuste zbornu mesto, a Gilgameš reče Enkiduu:

PRIJATELJU,
SADA MOŽEMO IĆI U HRAM EGALMAH SVETOJ SVEŠTENICI.
HAJDEMO RIŠATI, MAJCI I GOSPODARICI!
ONA JE VIDOVITA, PREDVIĐA BUDUĆNOST I SUDBINU.
NEKA BLAGOSLOVI NAŠE KORAKE.
NEKA POLOŽI NAŠU SUDBINU U SNAŽNU RUKU BOGA SUNCA.

151. Oni odu u hram Egalmah i sretnu svetu sveštenicu, kraljevu majku.

152. Ona je razumela sve reči sina i reče:

NEKA TI ŠAMAŠ BUDE MILOSTIV!

153. Zatim stupi u komoru svečanih odela.

154. Vratila se u svetom nakitu zavijena u belu haljinu, sa zlatnim štitovima na prsima, sa tigarom na glavi, sa zdelom vode u ruci.

155. Ona poškropi pod, a onda se uspnje stepenicama tornja.

156. Visoko gore pod slobodnim nebom uzdizao se mirisni kad.

157. Prosipala je žrtveno zrnevlje i digla ruku prema uzvišenom Šamašu:

ZAŠTO SI MOM SINU GILGAMEŠU DAO SRCE
ČIJA PRAHOVITOST NE NALAZI MIRA?
OPET SI GA DOTAKAO,
JER HOĆE DA IDE DALEKIM PUTEM DO PREBIVALIŠTA HUMBABE.
MORA DA IZDRŽI BORBU KOJU JOŠ NE POZNA.
IĆI ĆE PUTEM KOJI JOŠ NE POZNA.
OD DANA KADA POĀE DO DANA KAD SE VRATI,
DOK NE DOSPE DO KEDROVE ŠUME,
DOK NE SAVLADA SNAŽNOGA HUMBABU,
DOK NE OSVETI KRIVICU I NE UNIŠTI STRAH ZEMLJE
U SVE TE DANE, ŠAMAŠU,
KAD BUDEŠ ŽUDEO ZA AJOM, ZA SVOJOM LJUBLJENOM,
NEKA SE ONA ODVRATI OD TEBE!
TAKO NEKA TE AJA PODSEĆA NA GILGAMEŠA.
DOKLE GOD TI BUDE USKRAĆIVALA LJUBAVNI LEŽAJ,
NEKA TI JE SRCE BUDNO
I NEKA MISLI NA NJEGA DOK SE NEPOVREĀEN VRATI.

158. Tako je izmolila pomoć žene boga Šamaša.

159. U plavičastim oblacima dizao se kad prema nebu.

160. Ona siĀe, pozove Enkidua i reĀe:

ENKIDU, TI JAKI, TI SI MI RADOST I UTEHA.
ZAŠTITI MI GILGAMEŠA, SINA,
I PRINESI ŽRTVU UZVIŠENOM ŠAMAŠU.

161. Oni poĀoše na put i odoše prema severu.

162. Još izdaleka ugledaše Breg sveta, prebivalište Bogova.

163. Ovamo ih je vodio put kroz Kedrovu šumu.

164. Kad pred sobom ugledaše tamu šume, ostaviše za sobom šatore.

165. Sami se približavahu stanovima bogova.

166. Još izdaleka ugleda junake Humbabin Āuvar šume.

167. Videvši ih kako se približuju, poĀe im u susret.

168. Njegovo je telo bilo odeveno u sedam Āarobnih ogrtaĀa.

169. Šest ih je odložio i promenio tako da donji doĀoše gore.

170. Kao divlji bik dašćući od besa, dotrĀi i zaurla strašnim glasom:

DOĀITE SAMO DA VAS BACIM JASTREBOVIMA DA VAS PROŽDRU.

171. Ali Šamaš, Bog Sunca, zaštiti junake, uništi moć Āarobnih ogrtaĀa Āuvara šume.

172. Ninib, Bog Ratnika, dade snagu njihovim rukama, te oni ubiše diva, Humbabinog Āuvara šume.

173. Enkidu otvori usta i ovako reĀe Gilgamešu:

DRAGI PRIJATELJU, NEĆEMO IĆI DALJE U ŠUMU,

NITI ĆEMO IĆI U NJENU TAMU!
SVI SU MI UDOVI KAO ODUZETI,
RUKA MI JE UKOČENA.

174. Gilgameš reče njemu, Enkiduu:

NE BUDI PLAŠLJIV, PRIJATELJU MOJ,
NE BUDI PLAŠLJIV I KUKAVICA.
MI MORAMO IĆI DALJE I SAMOM HUMBABI OKRENUTI SVOJE LICE.
NISMO LI UBILI NJEGOVOG ČUVARA ŠUME?
ZAR OBOJICA NISMO VIČNI BOJU?
NAPRED, NA BREG BOGOVA!
UZDAJ SE U ŠAMAŠA I NEĆEŠ SE BOJATI.
NESTAĆE UKOČENOSTI RUKE.
SKUPI SNAGU I ODUPRI SE SLABOSTI!
DOĐI, HAJDEMO, ZAJEDNO ĆEMO SE BORITI.
BOG SUNCA NAM JE PRIJATELJ I ON NAS ŠALJE U BORBU.
ZABORAVI NA SMRT.
TADA NEĆE BITI NIKAKVOG UŽASA.
BUDIMO OPREZNI U ŠUMI,
OBAZIRIMO SE NA SVE STRANE
DA NAS NE BI UHVATIO JAKI IZ SVOG SKROVIŠTA.
BOG KOJI TE JE ZAŠTITIO U NEDAVNOJ BORBI
NEKA SADA ZAŠTITI MOG SAPUTNIKA!
SVI ĆE KRAJEVI ZEMLJE SLAVITI NAŠA IMENA!

175. Oni nastaviše put i stigoše do Kedrove šume.

176. Usta im zanemeše i sami se zaustaviše.

Peta ploča

177. Čuteći su stajali i gledali šumu, gledaju kedrove, u čudu posmatraju visinu stabala.
178. Gledaju šumu i daleku čistinu kuda se ulazi, tu je široki put kojim prolazi Humbaba ponosnim i silovitim koracima.
179. Uređeni su putevi i puteljci, načinjene su lepe staze.
180. Oni gledaju Breg kedrova, prebivalište bogova i visoko gore sveti hram Boginje Irnini.
181. Pred hramom stoje kedrovi u divnoj bujnosti.
182. Putnicima godi sena drveća, kedrovi su puni kliktanja.
183. Pod njima puzi trnovita šikara, a tamo se žbunje zeleni među mahovinom.
184. Mirisno cveće i povijuše skrivaju se pod kedrovima u gustom grmlju.
185. Dvostruki sat su hodali, i drugi, i treći.
186. Mučno je postalo putovanje, sve strmiji je bivao put prema Bregu bogova.
187. Humbabu nisu nigde ni videli ni čuli.
188. Noć se spustila na šumu.
189. Zvezde se pojavile i oni legoše spavati.
190. Rano ujutro probudi Enkidu prijatelja:

SANJAO SAM SAN, PRIJATELJU,
A SAN KOJI SAM VIDEO BIO JE ZAISTA STRAŠAN.
OBOJICA SMO STAJALI PRED VRHOM BRDA,
TADA SE S TUTNJAVOM GRMLJAVINE SKOTRLJA STENA,
KOJA SE BILA NADVISILA.
JEDAN ČOVEK JE BIO SMRVLJEN,
DOK SMO MI OBOJICA ODLETELI U STRANU
KAO SITNE POLJSKE MUŠICE.
ZATIM SMO BILI NA PUTU ZA URUK.

191. Tada kralj reče prijatelju:

SAN KOJI SI SANJAO DOBAR JE.
SAN KOJI SI VIDEO, PRIJATELJU MOJ,
IZVANREDAN JE, IMA DOBRO ZNAČENJE.
ŠTO SI VIDEO DA SE BREG SRUŠIO I SMRVIO TREĆEG ČOVEKA;
TO ZNAČI: UHVATIĆEMO I UBIĆEMO HUMBABU.
BACIĆEMO U POLJE NJEGOVU LEŠINU
I O PRVOJ ZORI VRATIĆEMO SE KUĆI.

192. Trideset sati su putovali, nabrojali su već trideset sati.
193. Pred sunčanim bogom iskopali su jamu, Šamašu su podigli svoje ruke.
194. Gilgameš se uspne i stane na humku izbačene zemlje, baci znevlje u jamu i reče:

BRDO, DONESI SAN!
DAJ SNOVE ENKIDUU, UZVIŠENI ŠAMAŠU!

195. Hladan vetar prohuji kroz drveće, dolazio je strašan vihor.
196. Gilgameš reče prijatelju da legne, pa i sam leže.
197. Sagnuo se pred olujom kao brdska raž na vetru, pao je na kolena i podupro umornu prijateljevu glavu.
198. San, kakav obuzima ljude, teško pade na Enkidua.
199. Usred noći nestade sna.
200. On se uspravi i reče prijatelju:

NISI LI ME ZVAO, GILGAMEŠU?
KAKO TO DA SAM BUDAN?
NISI LI ME SE DOTAKAO?
ZAŠTO SAM TAKO PREPLAŠEN?
NIJE LI OVUDA PROŠAO NEKI BOG?
ZAŠTO MI JE CELO TELO TAKO NEMOĆNO?
PRIJATELJU MOJ, OPET SAM SANJAO,
A SAN KOJI SAM VIDEO BIO JE STRAŠAN:
NEBO JE JEČALO, A ZEMLJA ODGOVARALA URLANJEM,
PRIBLIŽIVALI SU SE TAMNI OLUJCI OBLACI,
MRAČNO SU SE SKUPLJALI I GOMILALI,
MUNJA JE ZASVETLILA, OGANJ JE SUKNUO UVIS,
OBLACI SU SE SVE VIŠE ŠIRILI, KAO KIŠA PADALA JE SMRT.
JOŠ JEDNOM ZASVETLE, A TADA SE VATRA UGASI.
NEKI ČOVEK KOGA JE UBIO GROM POSTADE PEPEO.
HAJDEMO DALJE,
POSAVETOVAĆEMO SE NA HASURAMA MEĐU KEDROVIMA.

201. Gilgameš otvori usta i reče prijatelju:

ENKIDU, TVOJ SAN JE DOBAR,
RADOSNO JE NJEGOVO ZNAČENJE.
TEŠKA ĆE BITI BORBA,
ALI ĆEMO IPAK UBITI HUMBABU.

202. Mučno se uspinju dalje sve do vrha brda, gde bujni kedrovi okružuju kuću Boga.
203. U zaslepljujućoj belini sija sveti toranj Boginje Irnini.
204. Tada se začu strahovito dahtanje, a drveće zašumi.
205. Videše samog Humbabu kako dolazi.
206. Šape je imao kao lav, a telo pokriveno bronzanim ljuskama, na nogama jastrebove kandže, na glavi rogove divljeg bika, a rep i ud rasplodavanja završavali se zmijskom glavom.

USTANI, ENKIDU!
ŠAMAŠ BOG SUNCA,

NEKA NAM POKLONI ŽIVOT!

- 207. Oni odapnu strele, bace i pračke.
- 208. Sve se ovo odbi natrag, on ostade nepovređen.
- 209. Sad stoji pred njima.
- 210. Već je uhvatio Enkidua svojim kandžama.
- 211. Pogođen pade Humbaba, a Gilgameš mu odrubi glavu s ljuskastog vrata.
- 212. Zatim uzeše moćno telo i odvukoše ga u polje.
- 213. Baciše ga pticama da ga proždru.
- 214. Na visokoj motki odnese glavu s rogovima kao znak pobjede.
- 215. Penju se odvažno dalje prema Bregu bogova.
- 216. Kroz divnu bujnost kedrova stižu na vrh.
- 217. Tada poviče glas s brega, javi se Irninin glas:

VRATITE SE!

SVRŠENO JE VAŠE DELO.

OKRENITE SE OPET PREMA GRADU URUKU, ON VAS ČEKA!

NA SVETO BRDO GDE STANUJU BOGOVI,

NE MOŽE SE USPETI NIJEDAN SMRTNIK.

ONAJ KOJI POGLEDA U LICE BOGOVIMA MORA UMRETI!

- 218. I oni se okrenuše, idahu gudurama i neprohodnim putevima, borahu se s lavovima i uzimahu im krzno.
- 219. Na dan punog meseca vratiše se kući u grad.
- 220. Gilgameš je nosio glavu Humbabe na svom lovačkom koplju.

Šesta ploča

221. On opru svoje oružje i osvetla kraljevske ukrase, očeslja kosu koja mu je padala na vrat, zbacila sa sebe prljavo odelo i obuče čistu odeću.

222. Zaogru se porubljenim ogrtačem i opasa bedra, na glavu stavi tijaru, čvrsto steže pojas.

223. Lep je bio Gilgameš, te se rasplamsa požuda u Boginji Ljubavi.

224. Sama Ištar podiže svoje oko ka Gilgamešu:

DOĐI, GILGAMEŠU, BUDI MOJ LJUBAVNIK!
POKLONI MI SVOJE SEME, AH, POKLONI MI GA!
BUDI MI MUŽ, JA ĆU TI BITI ŽENA!
DAĆU ZAPREGNUTI KOLA,
ONA SU OD LAPISLAZULIJA I ZLATA, ZLATNI SU IM TOČKOVI,
NJIHOVI ROGLJI UKRAŠENI SU DRAGULJIMA.
U ZAPREZI ĆEŠ IMATI SVAKI DAN NAJLEPŠE I NAJSNAŽNIJE KONJE.
POD MIRISOM KEDROVA UĐI U MOJU KUĆU!
KAD BUDEŠ U MOJOJ UZVIŠENOJ KUĆI,
LJUBIĆE TI NOGE SVI KOJI SEDE NA PRESTOLU,
U PRAH ĆE PASTI I VELIKI, I KRALJEVI ZEMLJE.
ŠTO GOD ZAŽELI TVOJE SRCE SA BREGOVA I IZ DOLINA,
DONEĆE TI ONI KAO DANAK.
SVA GOVEDA, OVCE I KOZE TVOJIH STADA NEKA SE OBLIZNE.
NEKA TI DOĐU BLAGOM NATOVARENE MAZGE.
NEKA PRED SVIMA PROJURI KONJ TVOJIH BORNIAH KOLA.
TVOM SJAJNOM PASTUHU NIJEDAN NEĆE BITI RAVAN!

225. Gilgameš otvori usta i govori, moćnoj Ištari on reče:

ZADRŽI ZA SEBE SVOJE ČARI!
PREZIREM PLOD TVOG BESTIDNOG, ZAVODLJIVOG TELA.
NE TREBA MI TVOJ HLEB, NEĆU HRANU KOJU MI TI DAJEŠ.
ODVRATNO JE TVOJE JELO, IAKO NUDIŠ HRANU BOGOVA.
NIKAKVU MI RADOST NE PRUŽA TVOJ PEHAR,
IAKO MI NUDIŠ NAPITKE VELIKIH BOGOVA.
HOĆU DA TE UHVATIM U TVOJOJ PODMUKLOSTI!
VRUĆE JE TVOJE NASTOJANJE, ALI TI JE U SRCU HLADNOĆA
KAO POTAJNA STRAŽNJA VRATA KOJA PROPUŠTAJU LEDENI VETAR,
KAO BLISTAVA KUĆA KOJA JAKE UBIJA,
KAO SLON KOJI ZBACUJE SEDLO,
KAO SMOLA KOJA PROŽDIRE BAKLJONOŠU,
KAO MEHUR ZA PLIVANJE KOJI PUCA POD PLIVAČEM,
KAO VAPNENAC KOJI NE UČVRŠĆUJE GRADSKE ZIDINE,
KAO CIPELA KOJA TIŠTI SVOGA VLASNIKA!
GDE JE LJUBAVNIK KOGA ĆEŠ VOLETI POSTOJANO?

GDE JE TVOJ PASTIR KOME BI UVEK BILA VERNA?
 TREBA DA ČUJEŠ SVA SVOJA SRAMOTNA DELA.
 HOĆU DA SE OBRAČUNAM S TOBOM:
 IZ GODINE U GODINU GORKO RASTUŽUJEŠ TAMUZA,
 MLAĐANOG LJUBAVNIKA, BOGA PROLEĆA.
 ZALJUBILA SI SE U PASTIRA OKIĆENOG ŠARENIM PERJEM,
 TUKLA SI GA, SLOMILA MU KRILO.
 ON STOJI U ŠUMI I JADIKUJE: KAPI, KAPI, MOJE KRILO!
 ZAVOLELA SI LAVA, JER JE KIPTEO OD SNAGE,
 SEDAM I SEDAM PUTA SI MU KOPALA JAMU.
 ZAVOLELA SI KONJA, PUN POBEDNIČKE RADOSTI
 NAPADAJO JE NEPRIJATELJA,
 ALI JE OSETIO TVOJ BIČ, MAMUZE I MUČENJE.
 ZAVOLELA SI I SNAŽNOG STAREŠINU PASTIRA,
 VREDNO TI JE SIPAO ŽRTVENO ZRNEVLJE,
 SVAKI DAN TI JE KLAO MLADO JARE.
 TUKLA SI GA SVOJIM ŠTAPOM I OD NJEGA NAČINILA VUKA.
 PROTERALI SU GA NJEGOVI VLASTITI PASTIRI,
 NJEGOVI MU VLASTITI PSI RAZDIRU KRZNO.
 KONAČNO SI ZAVOLELA IŠULANUA,
 VRTLARA SVOG NEBESKOG OCA.
 KAD GOD SI HTELA, DONOSIO TI JE KITE CVEĆA,
 U CVEĆU TI JE SVAKI DAN BLISTAO STO.
 BACILA SI SVOJE OKO NA NJ I MAMILA GA:
 'HODI IŠULANU, DA JEDEMO OD HLEBA BOGOVA,
 PRUŽI SAMO RUKU, KUŠAJ SA MNOM SLATKO VOĆE!'
 TADA TEBI REČE IŠULANU: 'ŠTA TRAŽIŠ OD MENE?
 ZAR MOJA MAJKA NIJE PEKLA I ZAR JA NISAM JEO,
 TREBA LI DA JEDEM JELA ZA SVOJU PROPAST,
 JELA KOJA ĆE MI POSTATI TRNJE I ČIČAK?'
 KAD SI TO ČULA, UDARILA SI I NJEGA ŠTAPOM,
 PRETVORILA SI GA U DALALU, ĐUBRIŠTE SI MU DALA ZA STAN.
 SAD SE VIŠE NE PENJE U HRAM I NE SILAZI U BAŠTU.
 MOJU LJUBAV ŽELIŠ, A POSTUPAĆEŠ SA MNOM KAO I S NJIMA.

226. Kad to ču Ištar, obuze je strahovit gnev, ona se uspe na nebo.

227. Stupi pred Anua, oca, i pred Antuu, nebesku majku, i stade pred njih:

OČE NA NEBU, GILGAMEŠ ME JE PROKLEO,
 ON MI JE KAO ZLA NABROJAO SVA MOJA DELA.
 POSTUPIO JE SA MNOM SRAMOTNO.

228. Anu otvori usta, govori i reče uzvišenoj Ištari:

TI SI DAKLE TRAŽILA GILGAMEŠOVU LJUBAV,
 A ON JE NABROJAO TVOJE PAKOSTI.
 KAKO JE SRAMOTNO POSTUPIO GILGAMEŠ!

229. Ištar otvori usta i reče Anuu, ocu:

STVORI MI ČAROBNOG BIKA, NEBESKI OČE, DA UBIJE GILGAMEŠA!
NEKA STRAVA I UŽAS OBUZMU GILGAMEŠA!
AKO NE USLIŠAŠ MOJU MOLBU I NE STVORIŠ MI ČAROBNOG BIKA,
TADA ĆU RAZBITI VRATA PAKLA,
SVI ĆE ĐAVOLI IZAĆI IZ PODZEMLJA,
SVI KOJI SU DAVNO POMRLI OPET ĆE SE VRATITI.
I BIĆE TADA VIŠE MRTVIH NEGO ŽIVIH!

230. Anu otvori usta i reče moćnoj kćeri, Ištari:

AKO UČINIM ONO ŠTO TI TRAŽIŠ,
NASTAĆE TADA SEDAM GLADNIH GODINA.
JESI LI SAKUPILA DOVOLJNO ŽITA U AMBARE?
JESI LI DALA DA RODI DOVOLJNO TRAVE I ZELENİ ZA STOKU?

231. Ištar reče Anuu, ocu:

ZA LJUDE JE SAKUPLJENO DOSTA ŽITA,
A ZA STOKU IMA DOVOLJNO TRAVE I ZELENİ.
NEKA SEDAM ZLIH GODINA DOĐE,
DOVOLJNO JE SAKUPLJENO ZA LJUDE I STOKU.
ZATO GA SAMO POŠALJI!
HOĆU DA UŽIVAM
KAD SE GILGAMEŠU PRIBLIŽI DAHTANJE ČAROBNOG BIKA!

232. Bog neba je čuo njene reči.

233. I Anu joj usliša molbu.

234. S Brega bogova pošalje strašnog bika i uputi ga prema gradu Uruku.

235. On besno juri preko useva i polja.

236. Pustoši zemlju pred zidovima grada.

237. Njegovo vatreno dahtanje uništava stotinu ljudi.

238. Čim dojuri ovamo, Enkidu skoči u stranu i uhvati ga za kraj repa.

239. Bik se daščući otrgne, ustremi se na dvesto ljudi i sve ih pobije.

240. Kad daščući dojuri i treći put, Enkidu mu se ponovo suprotstavi, skoči u stranu i uhvati ga čvrsto za koren repa.

241. Gilgameš mu zari mač u grudi, a bik hropćući pade na tlo.

242. Enkidu otvori usta i reče Gilgamešu:

PRIJATELJU, MI SMO PROSLAVILI SVOJA IMENA,
UBILI SMO NEBESKOG BIKA!

243. Kao lovac iskusan u lovu na divlje bikove, Gilgameš rastavi glavu od moćnog trupa između šije i rogova.

244. Kad su tako savladali nebeskog bika, umirili su svoje srce, pred Šamašem, Bogom Sunca, padoše ničice.

245. Digoše se pred Šamašem i odoše.
246. Pred zidinama grada odmoriše se oba druga.
247. Tada se Ištar pope na zidine grada Uruka, skoči na njihov krov i izreče kletvu:

JAO TEBI, GILGAMEŠU, TRIPUT JAO,
SMRT I PROPAST TEBI
JER SI MI OPET SKRIVIO I UBIO NEBESKOG BIKA!

248. Tako je klela gospodarica bogova i Enkidu je čuo reči Ištarine.
249. On otkinu ud divljem biku i baci joj ga u lice:

SAMO DA TE MOGU DOHVATITI,
I TEBI BIH UČINIO KAO NJEMU,
UKRASIO BIH TE NJEOVIM CREVIMA!

250. Tada Ištar skupi sve devojke iz hrama, sve žene i sveštenice ljubavi i naredi da otpočnu tužaljku.
251. I one su oplakivale otkinuti ud čarobnog bika.
252. Gilgameš je sazvaio sve majstore, vešte zanatlije.
253. Čudom su se majstori čudili velikim savijenim rogovima.
254. Težili su po trideset funti lazurnog kamenja, dva prsta bila im je debela kora.
255. Preko šest stotina litara ulja, koliko su mogla da prime oba roga, pokloni Gilgameš svome Bogu Lugalbandi kao ulje pomazanja, unese rogove u hram Boga zaštitnika i učvrsti ih na prestolu Božanskog vladara.
256. U Eufratu opraše ruke i pođoše.
257. Odlaze i jašu ulicama Uruka.
258. I svi ljudi Uruka stoje okupljeni, promatraju ih i čude se.
259. Gilgameš ovako reče zboru žena svoje palate:

KO JE LEP MEĐU MUŽEVIMA?
KO JE DIVAN MEĐU RATNICIMA?

260. Ovako zvuči radostan zbor žena:

GILGAMEŠ JE LEP MEĐU MUŽEVIMA!
GILGAMEŠ JE DIVAN MEĐU RATNICIMA!

261. Veseo je Gilgameš, slavi radostan praznik.
262. Zvuci frule i pesme za igru zazvučaše u sjajnoj dvorani.
263. Ispruženi počivaju ratnici na noćnom ležaju.
264. Počiva Enkidu i vidi slike u snu.
265. Diže se Enkidu, priča svoje snove i ovako reče Gilgamešu:

Sedma ploča

ZAŠTO SE SAVETOVAHU VELIKI BOGOVI?
ZAŠTO MI SPREMAJU VELIKU POGIBIJU, PRIJATELJU?
ČUDAN JE BIO MOJ SAN KOJI SAM VIDEO,
NJEVOV KRAJ NAGOVEŠTAVA NESREĆU.
ZGRABIO ME ORAO MJEDENIM KANDŽAMA
I NOSIO ČETIRI SATA U VISINU.
ON MI REČE: 'POGLEDAJ DOLE NA ZEMLJU! KAKO ONA IZGLEDA?
POGLEDAJ MORE! KAKO TI SE ONO ČINI?'
A ZEMLJA JE BILA KAO BREG, A MORE KAO MALA VODA.
I OPET JE LETEO ČETIRI SATA U VISINU I REKAO:
'POGLEDAJ DOLE NA ZEMLJU! KAKO ONA IZGLEDA?
POGLEDAJ MORE! KAKO TI SE ONO ČINI?'
A ZEMLJA JE BILA KAO VRT, A MORE KAO REČICA KOJA GA NATAPA.
I OPET JE LETEO ČETIRI SATA U VISINU I REKAO:
'POGLEDAJ DOLE NA ZEMLJU! KAKO ONA IZGLEDA?
POGLEDAJ MORE! KAKO TI SE ONO ČINI?'
A ZEMLJA JE BILA KAO KAŠA OD BRAŠNA,
A MORE KAO VALOV ZA VODU.
JOŠ ME JE DVA SATA NOSIO UVIS I TADA PUSTIO DA PADNEM.
A JA SAM PADAO, PADAO I LEŽAO RAZMRSKAN NA TLU.
UŽASNUT, PROBUDIO SAM SE.

266. Gilgameš ču reči Enkidua i pogled mu se smračí.

267. On podiže svoj glas i reče Enkiduu, prijatelju:

ZAO DUH ĆE TE SPOPASTI SVOJIM KANDŽAMA.
JAO, VELIKI SU BOGOVI DOSUDILI NESREĆU!
LEZI, JER TI JE ĆELO VRELO.

268. Enkidu leže i na njega sađe demon, zao duh groznice zahvati mu glavu.

269. Govori vratima kao živom Ćoveku:

VRATA GAJA, KEDROVA KAPIJO, TI NEMAŠ PAMETI!
ĆETRDESET SAM SATI TRĀAO DOK SAM IZABRAO TVOJE DRVO,
DOK SAM UGLEDAO VISOKI KEDAR.
TI SI OD PRAVOG DRVETA.
SEDAMDESET I DVA LAKTA JE TVOJA VISINA,
A DVADESET I ĆETIRI TVOJA ŠIRINA.
OD TVRDE SU STENE ISKLESANI STUBOVI
I LEPO JE ZASVOĐEN TVOJ GORNJI LUK.
SAGRADIO TE JE KNEZ U NIPURU.
DA SAM SAMO ZNAO, TI KAPIJO, DA ĆEŠ POSTATI PROPAST,
A OVA LEPOTA MOJOM NESREĆOM,

SEKIRU BIH PODIGAO I RAZMRSKAO TE.
SPLEO BIH PLETER OD ŠIBA.

270. Tada Gilgameš podigne glasnu jadikovku i reče:

PRIJATELJU MOJ, SA MNOM SI PROPUTOVAO BREGOVE I PUSTINJE,
PRIJATELJU MOJ, SA MNOM SI DELIO SVE OPASNOSTI,
PRIJATELJU MOJ, SAN SE ISPUNIO!
SUDBINA SE NE MOŽE ZAUSTAVITI!

271. I na dan kad je video sliku u snu, počeo se sudbonosni san ispunjavati, bolestan leži Enkidu.

272. Leži na ležaju od ćilima, jedan dan, drugi dan bunilo ga drži čvrsto.

273. Treći dan, četvrti dan leži on i spava.

274. Peti, šesti i sedmi, osmi, deveti i deseti dan leži Enkidu i njegova bol postaje velika.

275. Jedanaesti i dvanaesti dan zajeca Enkidu u vatri groznice.

276. On zove svoga prijatelja i govori mu:

PROKLEO ME GOSPODAR VODE ŽIVOTA, PRIJATELJU MOJ,
KAO ONAJ KOJI USRED BORBE PROKLINJE NEPRIJATELJA.
PRIJATELJU MOJ, ONAJ KOGA U BORBI UBIJU MRTAV JE.
A JA SAM U BORBI UBIJEN!

Osma ploča

277. Čim zasja prvi jutarnji zrak, diže se Gilgameš i pristupi prijateljevu ležaju.
278. Mirno je ležao Enkidu, grudi mu se dizaše tiho i opet se spuštaše.
279. Tiho je isticao iz usta dah njegove duše, a Gilgameš je plakao i govorio:

ENKIDU, MLADI PRIJATELJU, GDE TI JE OSTALA SNAGA,
GDE TI JE OSTAO GLAS?
GDE JE MOJ ENKIDU?
JAK SI BIO KAO LAV I DIVLJI BIK, BRZ SI BIO KAO GAZELA.
KAO BRATA SAM TE VOLEO, TEBE, TEBE!
VELIKIM SAM UČINIO MEĐU SVIM KNEZOVIMA TEBE, TEBE!
SVE LEPE ŽENE URUKA VOLELE SU TEBE, TEBE!
U KEDROVU ŠUMU IŠAO SAM S TOBOM,
DANJU I NOĆU BIO SI SA MNOM.
SA MNOM SI DONEO GLAVU HUMBABE U UTVRĐENI URUK,
A UZNEMIRAVANI STANOVNICI BREGOVA
OSLOBOĐENI OD NEMANI NEPRESTANO SU NAS BLAGOSILJALI.
MI SMO UBILI ČUDESNOG BIKA KOJI JE DAHTAO.
MOŽDA TE JE POGODIO NJEGOV OTROVNI DAH?
MOŽDA VELIKI BOGOVI IPAK NISU ODOBRILO
ŠTO SMO USPLAMTELI SRDŽBOM NA IŠGARU
I UBILI BIKA KOJI JE POSLAN S NEBA?

280. Čuteći je sedeo uz prijateljev ležaj, a pogled mu je lutao u daljinu.
281. Gilgameš opet pogleda Enkidua.
282. Mirno je ležao Enkidu i spavao.

ENKIDU, PRIJATELJU MOJIH MLADIH GODINA!
TU LEŽI SADA PANTER STEPE
KOJI JE SVE UČINIO DA SE USPNEMO NA BREG BOGOVA,
DA OBORIMO I UBIJEMO NEBESKOG BIKA,
DA SAVLADAO HUMBABU,
KOJI JE STANOVAO U KEDROVOJ ŠUMI.
KAKAV TE JE TO DUBOKI SAN SADA UHVATIO?
TAKO SI MRAČAN I NE ČUJEŠ ME VIŠE!

283. Ali ovaj ne podiže svojih očiju.
284. Gilgameš dotakne njegovo srce, ali ono više nije kucalo.
285. Tada on pokri prijatelja kao nevestu.
286. Sličan lavu, podiže on svoj tužan glas.
287. Sličan lavici pogođenoj kopljem, zaurla on.
288. Čupao je svoju kosu i razbacivao.
289. Poderao je svoju odeću i obukao prašnu, žalobnu.
290. Čim je zasjao prvi jutarnji zrak, podiže Gilgameš novu tužaljku.

291. Šest je dana i šest noći oplakivao Enkidua, prijatelja.
292. Sve dok nije sedmog dana osvanulo jutarnje rumenilo, ostavio ga je nepokopanog.
293. Sedmoga dana sahranjuje Gilgameš prijatelja i napušta grad Uruk.
294. On žuri napolje u stepu.
295. Tamo ga susreće lovac koji kopa jame za lavove.
296. Lovac progovori kralju i ovako reče Gilgamešu:

UZVIŠENI VLADARU, TI SI UBIO STRAŠNOG ČUVARA KEDROVE ŠUME,
TI SI SVLADAO SAMOGA HUMBABU,
GOSPODARA KEDROVOG BREGA,
SVOJOM SI RUKOM UBIJAO LAVOVE U BREGOVIMA,
TI SI UBIO SILNOGA BIKA KOGA JE POSLAO BOG NEBA.
ZAŠTO SU TI OBRAZI TAKO BLEDI I UPALI,
A TVOJE LICE TAKO POGRUŽENO?
ZAŠTO TI JE DUŠA OJAĐENA, A STAS POGRBLJEN?
ZAŠTO JE JADIKOVKA U TVOM SRCU TAKO GLASNA?
ZAŠTO LIČIŠ NA PUTNIKA DALEKIH PUTEVA?
ZAŠTO TI JE LICE OPALJENO OD VETRA,
PLJUSKA I PODNEVNOG SUNCA?
ZAŠTO TAKO NEMIRNO ŽURIŠ PREKO POLJA?

297. Gilgameš otvori usta, govori i reče mu:

MOGA PRIJATELJA, KOJI MI JE BIO PRIVRŽEN KAO VERAN KONJ,
PANTERA STEPE, ENKIDUA, MOGA PRIJATELJA,
KOJI JE SVE UČINIO DA SE USPNEMO NA BREG BOGOVA,
DA UHVATIMO I UBIJEMO ČAROBNOG BIKA,
DA SAVLADAMO HUMBABU NA BREGU KEDROVA
I DA U GUDURAMA UBIJAMO LAVOVE,
MOGA PRIJATELJA, KOJI JE SA MNOM DELIO SVE OPASNOSTI
NJEGA JE STIGLA LJUDSKA SUDBINA.
ŠEST SAM GA DANA I ŠEST NOĆI OPLAKIVAO,
SVE DO SEDMOG DANA OSTAVIO SAM GA NEPOKOPANOG.
SUDBINA PRIJATELJA TAKO TEŠKO LEŽI NA MENI,
ZATO ŽURIM PREKO POLJA I TRAŽIM DALJINE.
KAKO SAMO MOGU TO DA PREČUTIM, KAKO DA SE IZJADAM?
PRIJATELJ KOGA VOLIM POSTAO JE ZEMLJA.
ENKIDU, MOJ PRIJATELJ, POSTAO JE KAO BLATO ZEMLJE!
ZAR NEĆU I JA MORATI DA SE SMIRIM KAO ON
I DA NE USTANEM DOVEKA?

Deveta ploča

298. Gorko oplakuje Gilgameš Enkidua, svoga prijatelja, i juri preko polja:

ZAR NEĆU I JA, I JA KAO ENKIDU UMRETI?
DUŠA MI JE RAZRIVENA BOLOM.
UPLAŠIO SAM SE SMRTI I ZATO JURIM PREKO STEPE.
ODLAZIM MOĆNOM UTNAPIŠTIMU, KOJI JE NAŠAO VEČNI ŽIVOT,
ŽURIM DA STIGNEM K NJEMU.
KADA NOĆU SAM U STEPI SPAZIM LAVA, POSTAJEM PLAŠLJIV.
PODIŽEM GLAVU I USRDNO SE MOLIM SINU, MESECU.
I NIN-URUMI, GOSPODARICI TVRĐAVE ŽIVOTA,
SJAJNOJ MEĐU BOGOVIMA,
UPUĆENE SU MOJE MOLITVE: SAČUVAJTE MI ŽIVOT!

299. Umoran leže na počinak i u noći vide san: Mladi se lav igrao i radovao životu, a on podiže sekiru s boka, izvuče mač iz pojasa, a tada - pade šiljasta strela među njih kao koplje i razmrvi zemlju.

300. On sam propade u razjapljen jaz, probudi se uplašen i pođe dalje.

301. Kad se sledećeg jutra pojavi zora, on podiže oči i ugleda veliku planinu, čije ime beše Mašu.

302. To su dva brega što nose nebo, a zmeđu bregova nadsvođena je Kapija Sunca, iz koje Sunce izlazi.

303. Dva diva čuvaju brdsku Kapiju neba.

304. Ljudska im tela strše iz zemlje samo grudima.

305. Skorpionima sličan, donji deo tela pružaju u Podzemni svet.

306. Strašni su i jezoviti, a njihov pogled nagovešta smrt.

307. Njihov pogled kao munja ruši bregove u dolinu.

308. Gilgameš ih ugleda i ukoči se.

309. Od užasa mu se smrači lice.

310. On se osmeli i pokloni.

311. Skorpion čovek poviče svojoj ženi:

ČOVEK KOJI DOLAZI K NAMA IMA TELO I MESO KAO BOGOVI!

312. Škorpionu čoveku odgovara žena:

DVE NJEGOVE TREĆINE SU BOG, A JEDNA TREĆINA JE ČOVEK!

313. Škorpion čovek viče i govori prijatelju Bogova, Gilgamešu:

PROŠAO SI DUG PUT, NEOBIČNI PUTNIČE, DOŠAO SI SVE DO MENE.
PREŠAO SI BREGOVE KOJI SE TEŠKO PRELAZE.
HOĆU DA ZNAM TVOJ PUT.
OVDE SU POSTAVLJENE GRANICE TVOME PUTOVANJU.

HOĆU DA ZNAM CILJ TVOGA PUTOVANJA!

314. Gilgameš odgovori njemu, skorpionu čoveku, i reče:

TUGUJEM ZA ENKIDUOM, PRIJATELJEM, PANTEROM STEPE.
NJEGA JE STIGLA LJUDSKA SUDBINA.
BOJIM SE SADA SMRTI I ZATO JURIM STEPOM.
SUDBINA ENKIDUA TAKO TEŠKO LEŽI NA MENI,
PRIJATELJ KOGA VOLIM POSTAO JE PRAH.
ENKIDU, MOJ PRIJATELJ, POSTAO JE KAO BLATO ZEMLJE.
ZATO SAM JURIO ZEMLJAMA,
ZATO SAM SE PENJAO PREKO PLANINA I DOŠAO SVE DO TEBE.
HTEO BIH DA ODEM DO UTNAPIŠTIMA, MOGA PRAOCA.
ON JE DOSPEO U SKUPŠTINU BOGOVA, TRAŽIO JE I NAŠAO ŽIVOT.
ZA SMRT I ŽIVOT HOĆU DA GA PITAM!

315. Škorpion čovek otvori usta i ovako reče Gilgamešu:

NIKADA ZA LJUDE NIJE BILO, GILGAMEŠU,
PROHODNIH STAZA KROZ OVE BREGOVE.
NIKO JOŠ NIJE PROKRČIO PUT KROZ OVU PLANINU.
DVANAESET DVOSTRUKIH SATI
PROTEŽE SE PEĆINSKI LANAC KOJI VODI KROZ BREGOVE NEBA.
GUSTA JE TAMA, NI TRAČKA SVETLA NEMA U PEĆINSKOJ JARUZI
IZ KOJE IZLAZI SUNCE KAD SE IZNAD ZEMLJE POJAVI,
I U KOJI OPET ZALAZI KADA SE VRATI S PUTA PO NEBESKOM OKEANU.
MI ČUVAMO KAPIJU TOG MRAČNOG PUTA.
ZA BREGOVIMA LEŽI MORE, KOJE OKRUŽUJE SVE KRAJEVE ZEMLJE.
TI NE MOŽEŠ IĆI PUTANJOM SUNCA,
JER ONA VODI U PREBIVALIŠTE SVETLIH BOGOVA.
NIKADA JOŠ ČOVEK NIJE PROŠAO KROZ TAMNI KLANAC.
IZA SUNČEVE KAPIJE STANUJE TVOJ PRAOTAC.
DALEKO, NA UŠĆU VODENOG TOKA,
S ONE STRANE VODA SMRTI STANUJE UTNAPIŠTIM.
NIKAKVA LAĐA NE MOŽE PREVESTI ČOVEKA PREKO.

316. Gilgameš je razumeo govor diva i rekao mu:

PUT ME VODI KROZ NEPREKIDNU PATNJU.
ODREĐENE SU MI STRAŠNE MUKE I BOLI.
TREBA LI U ČEMERU I JADIKOVANJU DA PROVODIM SVOJE DANE?
DOPUSTI MI SADA DA UDEM U PLANINU, DA VIDIM UTNAPIŠTIMA,
DA GA PITAM ZA ŽIVOT KOJI JE ON NAŠAO.
PUSTI ME DA PROĐEM I DA NAĐEM ŽIVOT.

317. Skorpion čovek otvori usta, govori, i reče Gilgamešu:

HRABAR SI TI, GILGAMEŠU, IMAŠ SILNU SNAGU.
IDI, GILGAMEŠU, I PRONAĐI PUT!
BREGOVI MAŠU VIŠI SU OD SVIH BREGOVA ZEMLJE.
DUBOKO U OVOJ PLANINI
STENE STVARAJU STRAVIČNO MRAČAN KLANAC.
NEKA BI SRETNOSTIGAO DO KLANCA!
NEKA TI JE OTVORENA SUNČEVA KAPIJA, KOJU MI ČUVAMO.

318. Gilgameš je čuo ove reči i krenuo.
319. Pošao je putem koji mu je označio div.
320. Putanjom sunca ide Gilgameš.
321. Za dva sata stigao je do tamnog klanca.
322. Gusta je bila tama, nije bilo ni tračka svetla.
323. Ne vidi on šta leži pred njim, ni šta leži iza njega.
324. Tri je dvostruka sata išao.
325. Gusta je bila tama, nije bilo svetla ni tračka.
326. Ne vidi on šta leži pred njim, ni šta leži iza njega.
327. Četiri je dvostruka sata išao.
328. Gusta je bila tama, nije bilo svetla ni tračka.
329. Ne vidi on šta leži pred njim, ni šta leži iza njega.
330. Pet je dvostrukih sati išao.
331. Gusta je bila tama, nije bilo svetla ni tračka.
332. Ne vidi on šta leži pred njim, ni šta leži iza njega.
333. Šest je dvostrukih sati išao.
334. Gusta je bila tama, nije bilo svetla ni tračka.
335. Ne vidi on šta leži pred njim, ni šta leži iza njega.
336. Sedam je dvostrukih sati išao.
337. Gusta je bila tama, nije bilo svetla ni tračka.
338. Ne vidi on šta leži pred njim, ni šta leži iza njega.
339. Osam je dvostrukih sati išao.
340. Tada on glasno poviče.
341. Gusta je bila tama, nije bilo svetla ni tračka.
342. Tama mu ne dopušta da vidi šta leži pred njim, a šta leži iza njega.
343. Devet je dvostrukih sati išao, tada oseti severni vetar.
344. Pognut mu je stas, napred mu je okrenuto lice.
345. Gusta je bila tama, nije bilo svetla ni tračka.
346. Deset je dvostrukih sati išao.
347. Tama popušta, svetlost se bliži!
348. Jedanaest je dvostrukih sati išao.
349. Klanac se širi i on ugleda prvi trak sunca.
350. Dvanaest je dvostrukih sati išao, tada se rasvetli.
351. Opet ga obasja svetlost punog dana.
352. Pred njim je ležao perivoj bogova, on ga ugleda.
353. Silovitim koracima pođe ka Vrtu bogova.
354. Rubini su mu plodovi, tu vise spletovi loza čarobnog izgleda.
355. Drugo drvo nosi lapislazuli.
356. I razne druge plodove, vredne da se požele, nosi drveće u vrtu.

357. U zrakama sunca privlačno blista vrt.
358. I Gilgameš podiže ruke bogu sunca Šamašu:

DUGO JE I MUČNO BILO MOJE PUTOVANJE!
MORAO SAM UBIJATI ŽIVOTINJE DIVLJINE,
U NJIHOVA SAM KRZNA MORAO UVIJATI TELO,
A NJIHOVO MESO BILA MI JE HRANA.
BILO MI JE DOPUŠTENOM DA PROĐEM KROZ BRDSKU KAPIJU
I PROŠAO SAM KROZ KLANAC STRAŠNE TAME.
PREDA MNOM LEŽI VRT BOGOVA, A IZA NJEGA ŠIROKO MORE.
POKAŽI MI SADA PUT DO UTNAPIŠTIMA, DALEKOG.
POKAŽI MI SADA LAĐARA KOJI ĆE ME TAMO SIGURNO PREVESTI
PREKO SVETSKOG MORA I PREKO VODA SMRTI DA BIH NAŠAO ŽIVOT.

359. Šamaš ga sasluša, zabrinu se i ovako reče Gilgamešu:

KUDA SE ŽURIŠ, GILGAMEŠU?
ŽIVOT KOJI TRAŽIŠ NEĆEŠ NAĆI!

360. Gilgameš reče njemu, uzvišenom Šamašu:

U JADU SAMOĆE LUTAO SAM STEPOM,
ZVEZDA ZA ZVEZDOM JE ZALAZILA,
A JA SAM GODINAMA LEŽAO NOĆU NA PUSTOM POLJU.
NI SUNCE, NI MESEC,
NIJEDNA ZVEZDA NIJE SE POJAVILA U MRAČNOM KLANCU.
DAJ DA TE VIDE MOJE OČI,
SUNCE, DA SE NASITIM TVOJIM LEPIM SVETLOM!
U DALJINI JE NESTALO TAME I OPET ME OBASJAVA PUNO SVETLO.
KAD BI SAMO SMRTNIK SMEO DA POGLEDA SUNCE U OKO?
NE TREBA LI DA I JA TRAŽIM ŽIVOT I DA GA NAĐEM ZAUVEK?

361. A Šamaš je razumeo njegove reči i rekao Gilgamešu:

IDI SIDURI SABITUI, MUDROJ ŽENI SA BREGA BOGOVA.
ONA SEDI NA PRESTOLU,
U VRTU BOGOVA KRAJ MORA I ČUVA STABLO ŽIVOTA.
IDI KA VRTU, KOJI LEŽI PRED TOBOM!
ONA TI MOŽE POKAZATI PUT DO UTNAPIŠTIMA DALEKOG.

362. Gilgameš ču ove reči i pođe.

363. Pred sobom ugleda Vrt bogova.

364. U bujnoj punoći stoje kedrovi, na drveću blistaju plemeniti dragulji.

365. Kao morska trava pruža se pod drvećem zeleni smaragd.

366. Drago kamenje cveta ovde kao trnje i čičak.

367. Safir je seme ploda.

368. Gilgameš usporava korake i podiže oči prema Vrtu Bogova.

Deseta ploča

369. Presto boginje Siduri Sabitu stoji visoko nad obalom mora.
370. Tu ona sedi i čuva ulaz u Vrt bogova.
371. Nosi pojas čvrsto vezan oko bokova.
372. Njeno je telo obavijeno dugom haljinom.
373. Tražeći juri Gilgameš na sve strane, tada pođe prema kapiji.
374. Odeven je krznom divljih životinja, strašan je njegov lik, bogovima mu je slično telo.
375. U srcu mu je bol, nalik je na putnika dalekih puteva.
376. Sabitu gleda u daljinu, govori sama sebi i traži savet u svom srcu:

JE LI TO MOŽDA ONAJ KOJI HOĆE DA UĐE U VRT BOGOVA?
KUDA TO IDE SILNIM KORACIMA?

377. Kad ga Sabitu blizu spazi, zatvori svoju kapiju, zatvori vrata i zasune ih.
378. Gilgameš odluči da prodre unutra.
379. On podiže ruku i položi sekiru na kapiju.
380. I Gilgameš reče boginji Sabitui:

SABITU, ŠTA SI TO VIDELA KAD SI ZATVORILA VRATA?
SVOJU SI KAPIJU ZATVORILA PRED A MNOM I ZASUNULA JE.
RAZLUPAĆU VRATA I RAZBIĆU ZASUN!

381. Sabitu otvori vrata i govori mu na ulazu u Vrt, njemu, Gilgamešu Ona reče:

ZAŠTO SU TI OBRAZI TAKO UPALI?
ZAŠTO TI JE ČELO TAKO MRAČNO NABORANO?
ZAŠTO TI JE TAKO RASTUŽENA DUŠA, A STAS POGNUT?
ZAŠTO JE BOL U TVOME SRCU?
LIČIŠ NA PUTNIKA DALEKIH PUTEVA.
POTAMNEO SI OD OLUJNOG VETRA I SUNCA,
LICE TI JE OPALJENO OD PODNEVNOG ŽARA.
ZAŠTO SI TAKO ŽURIO IZDALEKA PREKO STEPE?

382. Gilgameš reče Sabitui, boginji:

KAKO DA MI OBRAZI NE BUDU UPALI,
A ČELO MRAČNO NABORANO?
KAKO DA MI NE BUDE RASTUŽENA DUŠA I POGNUT STAS?
KAKO DA NE BUDE BOLI U MOM SRCU?
KAKO DA NE BUDEM SLIČAN PUTNIKU DALEKIH PUTEVA?
KAKO DA MI LICE NE BUDE PREPLANULO
OD OLUJNOG VETRA I SUNCA
I OD PODNEVNOG ŽARA OPALJENO?
KAKO DA NE JURIM DALEKO PREKO STEPE?

MOGA MLADOG BRATA, PANTERA STEPE,
ENKIDUA, MOGA MLADOG PRIJATELJA,
KOJI JE SVE UČINIO DA SE USPNEMO NA BREG KEDROVA,
DA UHVATIMO I UBIJEMO NEBESKOG BIKA,
DA SAVLADAMO HUMBABU, KOJI JE PREBIVAO U ŠUMI KEDROVA,
DA U GORSKIM KLANCIMA UBIJAMO LAVOVE,
MOGA PRIJATELJA,
KOJI JE SA MNOM DELIO SVE OPASNOSTI I MUKE,
KOGA SAM VOLEO, TAKO JAKO VOLEO
NJEGA JE STIGLA LJUDSKA SUDBINA.
DAN I NOĆ SAM PLAKAO ZA NJIM I NISAM GA POLOŽIO U GROB.
ČEKAO SAM I VEROVAO DA MOJ PRIJATELJ MORA OŽIVETI
OD MOG GLASNOG DOZIVANJA.
SEDAM DANA I SEDAM NOĆI LEŽAO JE TU KAO ZGAŽENI CRV.
TRAŽIO SAM ŽIVOT, ALI GA VIŠE NISAM NAŠAO.
ZATO SAM JURIO STEPOM SLIČAN ČOVEKU DIVLJINE.
SUDBINA PRIJATELJA TAKO TEŠKO LEŽI NA MENI.
KAKO SAMO DA TO PREĆUTIM?
KAKO DA SE IZJADAM?
MOJ PRIJATELJ KOGA VOLIM POSTAO JE PRAH.
ENKIDU, MOJ PRIJATELJ, POSTAO JE KAO BLATO ZEMLJE!
ZAR NEĆU I JA MORATI DA SE SMIRIM KAO ON
I DA NE USTANEM DOVEKA?
TEBE SADA GLEDAM, SABITU,
DA NE BIH GLEDAO SMRT, KOJE SE BOJIM.

383. Sabitu reče ovako Gilgamešu:

GILGAMEŠU, KUDA ŽURIŠ?
ŽIVOT KOJI TRAŽIŠ NEĆEŠ NAĆI.
KAD SU BOGOVI STVORILI LJUDE,
SMRT SU ODREDILI ZA NJIH,
A ŽIVOT ZADRŽALI ZA SEBE.
ZATO JEDI I PIJ, GILGAMEŠU, NAPUNI SVOJE TELO,
DAN I NOĆ SAMO SE VESELI!
NEKA TI JE SVAKI DAN RADOSNA SVETKOVINA!
VESELI SE I DAN I NOĆ UZ HARFU, FRULU I IGRU!
OBUCI ČISTU ODEĆU, OPERI I POMAŽI SVOJU GLAVU
I OKUPAJ TELO U SVEŽOJ VODI!
VESELO GLEDAJ DECU KOJA TE HVATAJU ZA RUKU!
RADUJ SE U NARUČJU ŽENE!
ZATO SE VRATI U URUK, U SVOJ GRAD,
KAO SLAVLJENI KRALJ I JUNAK!

384. No, Gilgameš reče njoj, Sabitui:

DOSTA, SABITU, POKAŽI MI PUT DO UTNAPIŠTIMA.

UPUTI ME DA STIGNEM DO NJEGA!
KAKO DA DOĐEM DO NJEGA, UPUTI ME!
AKO JE MOGUĆE, PREĆI ĆU PREKO MORA,
AKO NIJE, JURICU I DALJE OBALOM!

385. Sabitu reče njemu, Gilgamešu:

NIJEDNOG MESTA NEMA KRAJ OVOG MORA
SA KOGA BI IKO MOGAO SRETNNO PREĆI PREKO I SRETNNO PRISTATI.
NIJEDAN KOJI JE OVAMO STIGAO OD PRADAVNIH DANA
NIJE MOGAO PREĆI PREKO MORA.
ISTINA, PREKO MORA PLOVI ŠAMAŠ, SILNI JUNAK,
ALI OSIM BOGA SUNCA, KO TAMO PRELAZI?
TEŠKA JE PLOVIDBA PREKO SVETSKOG MORA,
TEŽAK JE PUT DO VODA SMRTI,
KOJE SU PRED DALEKIM DRUGIM SVETOM.
KAKO ĆEŠ, GILGAMEŠU, DOSPETI PREKO MORA?
PA AKO I DOĐEŠ DO VODA SMRTI, ŠTA ĆEŠ TADA UČINITI?
ALI POGLEDAJ, TU JE UR-ŠANABI, UTNAPIŠTIMOV LAĐAR,
TAMO GDE LEŽE SANDUCI S KAMENJEM!
UPRAVO JE OTIŠAO U ŠUMU DA SKUPLJA TRAVE I BERE JAGODE.
POTRAŽI GA!
AKO JE MOGUĆE, PREĐI S NJIM PREKO, AKO NIJE, VRATI SE!

386. Kad to ču Gilgameš, diže sekiru i zadenu oružje za pojas.

387. On krene i siđe do obale mora.

388. Kao bačeno koplje zatvori se kapija vrta između njega i boginje.

389. Gilgameš gleda u daljinu i na ušću reke opazi lađu.

390. Tamo upravi svoje korake, ka Utnapištimovoj barci.

391. On traži lađara koji bi ga sigurno prevezao preko širokog mora i preko Voda smrti.

392. Stiže do reke i uspori korak.

393. Tu leži lađa, on žuri duž obale, ali ne nalazi lađara.

394. Vidi kako tu leže samo sanduci napunjeni kamenjem.

395. Odlazi u šumu i viče:

LAĐARU, JA TE TRAŽIM!
PREVEZI ME PREKO MORA I PREKO VODA SMRTI!

396. Zvao je glasno, ali odgovora nije bilo.

397. Gilgameš se vrati sanducima i razbije ih u srdžbi.

398. Pođe i vrati se u šumu.

399. Njegove oči ugledaše Ur-Šanabija i on stupi preda nj.

400. Ur-Šanabi reče njemu, Gilgamešu:

RECI MI SVOJE IME, KAŽI MI GA!
JA SAM UR-ŠANABI, LAĐAR UTNAPIŠTIMA, DALEKOG.

401. Gilgameš reče njemu, Ur-Šanabiju:

GILGAMEŠ MI JE IME.
DOŠAO SAM IZ ZEMALJA ANUOVIH BREGOVA.
PREŠAO SAM DALEKI PUT OD IZLASKA SUNCA

I SADA KONAČNO VIDIM TEBE, UR-ŠANABI!
DAJ DA UGLEDAM U TNAPIŠTIMA, DALEKOG!

402. Ur-Šanabi reče Gilgamešu:

ZAŠTO SU TI OBRAZI TAKO UPALI?
ZAŠTO TI JE ČELO MRAČNO NABORANO?
ZAŠTO TI JE DUŠA TAKO RASTUŽENA I POGNUT STAS?
ZAŠTO JE BOL U TVOME SRCU?
LIČIŠ NA PUTNIKA DALEKIH PUTEVA.
POTAMNEO SI OD OLUJNOG VETRA I SUNCA,
LICE TI JE OPALJENO OD PODNEVNOG ŽARA.
ZAŠTO SI ŽURIO IZDALEKA PREKO STEPE?

403. Gilgameš reče njemu, Ur-Šanabiju, lađaru:

KAKO DA MI OBRAZI NE BUDU UPALI, A ČELO MRAČNO NABORANO?
KAKO DA MI NE BUDE RASTUŽENA DUŠA I POGNUT STAS?
KAKO DA NE BUDE BOLI U MOM SRCU?
KAKO DA NE LIČIM PUTNIKU DALEKIH PUTEVA?
KAKO DA MI LICE NE BUDE PREPLANULO OD OLUJNOG VETRA
I SUNCA I OD PODNEVNOG ŽARA OPALJENO?
KAKO DA NE JURIM DALEKO PREKO STEPE?
MOGA MLADOG BRATA, PANTERA STEPE,
ENKIDUA, MOGA MLADOG PRIJATELJA,
KOJI JE SVE UČINIO DA SE USPNEMO NA BREG KEDROVA,
DA UHVATIMO I UBIJEMO NEBESKOG BIKA,
DA SAVLADAMO HUMBABU, KOJI JE PREBIVAO U KEDROVOJ ŠUMI,
DA UBIJEMO LAVOVE U GORSKIM KLANCIMA,
MOGA PRIJATELJA,
KOJI JE SA MNOM DELIO SVE OPASNOSTI I MUKE,
ENKIDUA, KOGA SAM VOLEO,
TAKO JAKO VOLEO NJEGA JE STIGLA LJUDSKA SUDBINA.
ŠEST SAM GA DANA I ŠEST NOĆI OPLAKIVAO
I NISAM GA POLOŽIO U GROB.
UPOZNAO SAM STRAH OD SMRTI I ZATO SAM JURIO PREKO STEPE.
SUDBINA MOG PRIJATELJA TAKO TEŠKO LEŽI NA MENI.
ZATO DOLAZIM IZ DALJINE, ZA SOBOM IMAM DUG PUT.
KAKO SAMO DA TO PREĆUTIM, KAKO DA SE IZJADAM?
MOJ PRIJATELJ, KOGA VOLIM, POSTAO JE PRAH.
ENKIDU, MOJ PRIJATELJ, POSTAO JE KAO BLATO ZEMLJE.

ZAR NEĆU I JA MORATI DA LEGNEM KAO ON
I DA SE NE DIGNEM DOVEKA?

404. I Gilgameš reče Ur-Šanabiju, lađaru:

PA SAD, UR-ŠANABI, KAKO ĆU DOĆI DO UTNAPIŠTIMA?
UPUTI ME KAKO ĆU DOSPETI DO NJEGA!
POKAŽI MI TAJNI PUT!
AKO JE MOGUĆE, PREBRODIĆU MORE,
AKO NIJE, JURIĆU DALJE OBALOM!

405. Ur-Šanabi, lađar, reče njemu:

TVOJE SU RUKE, GILGAMEŠU, ONEMOGUĆILE SRETAN PRISTANAK,
TI SI RAZBIO ONE SANDUKE,
SAM SI SEBI SPREČIO PRELAZ PREKO PLIĆAKA ŠUMNIH VODA SMRTI.
RAZBIJENI SU SANDUCI S KAMENJEM,
PA TE NE MOGU PREVESTI DO OSTRVA ŽIVOTA.
IPAK, GILGAMEŠU, UZMI S BOKA SEKIRU,
SPREMI SE, IDI DO ŠUME I OBORI STO DVADESET STABALA,
TAKO DA SVAKA GREDA IZNOSI ŠEZDESET LAKATA.
IZDELJAJ IH, ZAŠILJI I DONESI!

406. Kad to ču Gilgameš, uze svoju sekiru, ode u šumu i obori sto dvadeset stabala, izdelja ih tako da je svaka strana iznosila šezdeset lakata i zašilji ih.

407. Skupi ih i donese Ur-Šanabiju.

408. Oni se popeše na lađu natovarenu stablima, dovedoše je na ustalasano more i strelovito odjedriše.

409. Mesec i petnaest dana dug je put.

410. No gle, već trećeg dana stiže Ur-Šanabi do Voda smrti.

411. Ur-Šanabi reče njemu, Gilgamešu:

UKOPAJ JEDNO STABLO, I SEKIROM GA UČVRSTI U TLO.
TVOJA RUKA NE SME DODIRNUTI VODE SMRTI, JER ĆEŠ UMRETI.
UZMI DRUGO STABLO I ČVRSTO GA UTISNI U TLO.
DAJ OVAMO I TREĆE, GILGAMEŠU! UKOPAJ GA!
DAJ OVAMO ČETVRTO, GILGAMEŠU! UKOPAJ GA!
DAJ OVAMO PETO, GILGAMEŠU! UKOPAJ GA!
DAJ OVAMO ŠESTO, GILGAMEŠU! UKOPAJ GA!
DAJ OVAMO SEDMO, GILAMEŠU! UKOPAJ GA!
DAJ OVAMO OSMO, GILGAMEŠU! UKOPAJ GA!
DAJ OVAMO DEVETO, GILGAMEŠU! UKOPAJ GA!
DAJ OVAMO DESETO, GILGAMEŠU! UKOPAJ GA!
DAJ OVAMO JEDANAESTO, GILGAMEŠU! UKOPAJ GA!
DAJ OVAMO DVANAESTO, GILGAMEŠU! UKOPAJ GA!

412. Sto dvadeset stabala upotrebio je Gilgameš.

413. Zatim otkopča pojas s bokova, odbaci lavlje krzno i izvadi snažnom rukom jarbol.

414. Utnapištim gleda u daljinu, govori sam sebi i savetuje se u svom srcu:

ZAŠTO SU NESTALI BRODSKI SANDUCI S KAMENJEM?
A NEKO KO NEMA MOJE DOPUŠTENJE PLOVI LAĐOM!
TAJ ŠTO DOLAZI, TAJ NE MOŽE BITI ČOVEK!?
ZAGLEDAM: NIJE LI TO LJUDSKO BIĆE?
ZAGLEDAM: NIJE LI TO ČOVEK?
ZAGLEDAM: NIJE LI TO BOG?
SASVIM MI JE SLIČAN.
MOĆNOM RUKOM ZABIJA GREDE U BRZE VODE SMRTI
TAKO DA ONE ZAMENJUJU SANDUKE S KAMENJEM,
KOJE JE UR-ŠANABI OBIČNO DOLE SPUŠTAO.
SADA SIGURNO VUKU LAĐU OVAMO DUŽ GREDA.
SKORO ĆE BITI NA OBALI OSTRVA.
NO VEĆ SU UPOTREBLJENI SVI STUBOVI.
TADA STRANAC PODIŽE JARBOL,
RASKOLI GA SEKIROM,
UTISNE OBADVE GREDE U VODU
I SNAŽNIM ZAMAHOM STIŽE LAĐA NA OBALU.

415. Utnapištim silazi iz kuće i žuri prema strancu.

416. I Utnapištim reče Gilgamešu:

RECI MI SVOJE IME, KAŽI MI GA!
JA SAM UTAPIŠTIM, KOJI JE NAŠAO ŽIVOT.

417. Gilgameš reče njemu, blaženom Utnapištimu:

GILGAMEŠ MI JE IME.
DOŠAO SAM OVAMO OD ANUOVIIH BREGOVA.
PREŠAO SAM DUGI PUT OD IZLASKA SUNCA.
SADA NAJZAD GLEDAM TEBE, UTNAPIŠTIMA, DALEKOG!

418. Utnapištim mu reče:

ZAŠTO SU TI OBRAZI TAKO UPALI?
ZAŠTO TI JE ČELO MRAČNO NABORANO?
ZAŠTO TI JE DUŠA TAKO RASTUŽENA, A STAS POGNUT?
ZAŠTO JE BOL U TVOME SRCU?
LIČIŠ NA PUTNIKA DALEKIH PUTEVA.
POCRNEO SI OD OLUJNOG VETRA I SUNCA,
OD PODNEVNOG ŽARA OPALJENO TI JE LICE.
ZAŠTO SI ŽURIO IZDALEKA PREKO STEPE?

419. Gilgameš reče njemu, Utnapištimu, dalekom:

KAKO DA MI OBRAZI NE BUDU UPALI,
A ČELO MRAČNO NABORANO?
KAKO DA MI NE BUDE RASTUŽENA DUŠA I POGNUG STAS?
KAKO DA NE BUDE BOLI U MOM SRCU?
KAKO DA NE BUDEM SLIČAN PUTNIKU DALEKIH PUTEVA?
KAKO DA MI LICE NE BUDE PREPLANULO OD OLUJNOG VETRA
I SUNCA I OD PODNEVNOG ŽARA OPALJENO?
KAKO DA NE JURIM DALEKO PREKO STEPE?
MOGA MLADOG BRATA, PANTERA STEPE,
ENKIDUA, MOGA MLADOG PRIJATELJA,
KOJI JE SVE UČINIO DA SE USPNEMO NA BREG KEDROVA,
DA UHVATIMO I UBIJEMO NEBESKOG BIKA,
DA SAVLADAMO HUMBABU, KOJI JE PREBIVAO U KEDROVOJ ŠUMI,
DA UBIJEMO LAVOVE U GORSKIM KLANCIMA,
MOGA PRIJATELJA,
KOJI JE SA MNOM DELIO SVE OPASNOSTI I MUKE,
ENKIDUA, KOGA SAM VOLEO,
TAKO JAKO VOLEO NJEGA JE STIGLA LJUDSKA SUDBINA.
ŠEST SAM GA DANA I ŠEST NOĆI OPLAKIVAO
I NISAM GA POLOŽIO U GROB.
UPOZNAO SAM STRAH OD SMRTI, ZATO SAM JURIO PREKO STEPE.
SUDBINA PRIJATELJA TAKO TEŠKO LEŽI NA MENI.
ZATO DOLAZIM IZDALEKA OVAMO, ZA MNOM JE OSTAO DUGI PUT.
KAKO SAMO DA TO PREČUTIM, KAKO DA SE IZJADAM?
MOJ PRIJATELJ, KOGA VOLIM, POSTAO JE PRAH.
ENKIDU, MOJ PRIJATELJ, POSTAO JE KAO BLATO ZEMLJE.
NEĆU LI JA MORATI DA SE SMIRIM KAO ON
I DA NE USTANEM DOVEKA?

420. I Gilgameš reče Utnapištimu:

MISLIO SAM, IDEM DO UTNAPIŠTIMA, DALEKOG,
HOĆU DA VIDIM NJEGA, BESMRTNOG, KOJI JE NAŠAO ŽIVOT.
TAKO SAM POŠAO I PUTOVAO ZEMLJAMA,
PUTOVAO SAM PREKO BREGOVA KOJI SU TEŠKO PROHODNI,
PRELAZIO SAM PREKO REKA I MORA.
NISAM SE ZADOVOLJIO SRETNIM ŽIVOTOM,
DO SITA SAM SE NAPIO BOLI,
PATNJA MI JE BILA HRANA.
DO SABITUE NISAM JOŠ BIO STIGAO
A ODELO MI BEŠE VEĆ DAVNO PODERANO.
MORAO SAM LOVITI DIVLJE PTICE, DIVOKOZE, JELENE I GAZELE
I JESTI NJIHOVO MESO.
LAVA, PANTERA I PUSTINJSKOG PSA
MORALO JE DA UBIJE MOJE KOPLJE,
NJIHOVA KRZNA MORALA SU ME ODEVATI.
NEKA DUŠE UMRLIH ZATVORE SVOJU KAPIJU,

SMOLOM I KAMENJEM NEKA JE ZATRPAJU!
HOĆU DA UNIŠTIM DUHOVE SMRTI,
NEKA PRESTANE NJIHOVO KLIKTANJE.
UTNAPIŠTIME, TI MI OBJAVI ŽIVOT!
TI SI GA STEKAO.

421. Utnapištim reče njemu, Gilgamešu:

NEMOJ JADIKOVATI I NEMOJ SE LJUTITI.
BOGOVI I LJUDI IMAJU RAZLIČITE SUDBINE.
OTAC I MATI SU TE RODILI KAO ČOVEKA.
IAKO SU TVOJE DVE TREĆINE BOŽANSKE,
JEDNA TREĆINA JE ČOVEK
I ONA TE VUČE LJUDSKOJ SUDBINI.
ČOVEKU NIJE ODREĐEN VEČNI ŽIVOT.
SMRT JE STRAŠNA,
SVAKOM ŽIVOTU ONA POSTAVLJA CILJ.
ZAR GRADIMO KUĆE ZAUVEK?
PEČATIMO LI UGOVORE ZA VEČNOST?
ZAR BRAĆA ZAUVEK DELE BAŠTINU?
ZAR ČOVEK VEČNO UŽIVA RADOST STVARANJA?
NOSI LI REKA SVAKI DAN VISOKE TALASE
I DONOSI LI ZEMLJI POPLAVU?
ZAR PTICE KULILU I KIRIPA UVEK GLEDAJU PROLEĆE?
ZAR ĆE NJIHOVO OKO DOVEKA GLEDATI SUNCE?
OTKADA SU DANI ZAPOČELI, NIŠTA NIJE TRAJNO.
NE LIČI LI JEDNO DRUGOM NOVOROĐENO DETE I SMRT?
ZAR NISU OBOJE OBELEŽENI ZNACIMA SMRTI?
KAD ČUVAR I VRATAR PUŠTA DUŠU IZ PODZEMLJA NA SVETLO
I NOVOROĐENE POZDRAVI SUNCE,
TADA SE ODMAH SAKUPLJAJU SILNI ANUNAKI, VELIKI DUHOVI,
I MAMETUM, KOJA STVARA SUDBINU,
DA ZAJEDNO ODREDE TOK ŽIVOTA.
ONI ODREĐUJU DANE ŽIVOTA, ALI NE BROJE DANE SMRTI.

Jedanaesta ploča

422. Gilgameš reče njemu, Utnapištimu, dalekom:

GLE DAM TE, UTNAPIŠT I ME,
TI NISI NI VEĆI NI ŠIRI OD MENE, TI SI MI SLIČAN KAO OTAC SINU.
TI NISI DRUKČIJE GRAĐEN NEGO JA, I TI SI ČOVEK KAO I JA.
ALI JA SAM NEMIRAN I STVOREN SAM DA SE BORIM.
A TI SI SE UKLONIO BORBI, LEŽIŠ MIRNO NA SVOJIM LEĐIMA.
KAKO SI SAMO DOSPEO U SKUPŠTINU BOGOVA,
KAKO SI TRAZIO I NAŠAO ŽIVOT?

423. Utnapištim mu reče:

HOĆU, GILGAMEŠU, DA TI POVERIM JEDAN NEPOZNAT DOGAĐAJ
I OTKRIJEM JEDNU TAJNU BOGOVA.
ŠURIPAK JE GRAD NA EUFRATU, TI GA I SAM POZNAJEŠ.
TO JE STARI GRAD.
DUGO VREMENA SU MU BOGOVI BILI NAKLONJENI.
TADA ONI ODLUČIŠE DA POŠALJU POTOP.
NA SAVETOVANJU BOGOVA SEDEO JE I EA, BOG DUBINA.
MOJOJ KUĆI OD TRSKE ISPRIČAO JE ODLUKU BOGOVA.
'KUĆO OD TRSKE, KUĆO OD TRSKE!
ZIDU, ZIDU! KOLIBO OD TRSKE, ČUJ!
TI, ČOVEČE IZ ŠURIPAKA, UTNAPIŠT I ME, SINE UBARA-TUTUA,
SAGRADI DRVENU KUĆU, PODIGNI JE U LAĐU!
OSTAVI BOGATSTVO, TRAZI ŽIVOT,
PREZRI POSEDOVANJE, SPASI ŽIVOT.
DONESI U LAĐU ŽIVOTNO SEME SVAKE VRSTE!
ODMAH SAGRADI LAĐU.
SRAZMERN A NEKA BUDE DUŽINA ŠIRINI!
SPUSTI JE U SLATKOVODNO MORE I POKRIJ KROVOM!'
SHVATIO SAM I REKAO BOGU EI, SVOME GOSPODARU:
'UČINIĆU, GOSPODARU, KAKO ZAPOVEDAŠ,
SA STRAHOPOŠTOVANJEM ĆU SLEDITI TVOJE ZAPOVEDI.
ALI ŠTA ĆU REĆI GRADU, NARODU I NAJSTARIJIMA MEĐU NJIMA?'
EA OTVORI USTA I REČE SVOME SLUZI, MENI:
TI LJUDSKO ČEDO, TREBA DA IM KAŽEŠ:
VELIKI BOG BEL GLEDA ME POPREKO,
I ZATO NEĆU VIŠE DA STANUJEM U VAŠEM GRADU
NEĆU VIŠE DA VIDIM BELOVU ZEMLJU.
HOĆU DA ODEM DO SLATKOVODNOG MORA
I DA STANUJEM KOD EE, KOJI MI JE MILOSTIV GOSPODAR.
A VAS ĆE BLAGOSLOVITI SVAKAKVIM BOGATSTVIMA.'
KAD JE ZABL ISTAO PRVI TRAK SUNCA, POČEO SAM SVE SPREMATI.

OTIŠAO SAM DO SLATKOVODNOG MORA,
PRIBAVIO DRVO I SMOLU, NAPRAVIO PLAN LAĐE I NACRTAO GA.
SVA MOJA SVOJTA, JAKI I SLABI, LATIŠE SE POSLA.
U MESECU VELIKOG ŠAMAŠA BEŠE ZAVRŠENA LAĐA.
SVE ŠTO SAM POSEDOVAO NATOVARIO SAM,
NATOVARIO SAM I SREBRO, I ZLATO,
I ŽIVOTNO SEME SVAKE VRSTE.
CELU SVOJU PORODICU
I NAJBLIŽU RODBINU UKRCAO SAM NA LAĐU.
VELIKU STOKU I MALE ŽIVOTINJE DOGNAO SAM U NJU.
ZANATLIJE SVIH VEŠTINA PUSTIO SAM DA UĐU.
BOG MI JE DAO ODREĐEN ROK:
'UVEČE, KAD VLADARI TAME PUSTE STRAHOVITU KIŠU,
UĐI U LAĐU I ZABRAVI VRATA!'
KAD DOĐE TO VREME, VLADARI TAME PUSTIŠE STRAHOVITU KIŠU.
GLEDAO SAM NEVREME, BILO JE STRAŠNO!
UŠAO SAM U LAĐU I ZABRAVIO VRATA.
OGROMNU SAM BARKU PREPUSTIO KORMILARU.
KAD JE JUTRO OSVANULO,
PODIŽE SE CRNO OBLAČJE KAO GAVRANI.
BESNELI SU SVI ZLI DUSI, SVETLOST SE PRETVORILA U TAMU.
JUŽNI VETAR JE TUTNJAO,
VODE SU BUČEĆI HUJALE I VEĆ DOSTIGLE PLANINE,
SRUČILE SE NA SVE LJUDE.
BRAT BRATA NIJE VIŠE PREPOZNAVAO.
I SAMI SE BOGOVI UPLAŠIŠE POTOPA,
POBEGOŠE I POPEŠE SE NA ANUOV BREG BOGOVA.
ŠĆUĆURENI KAO PSI GURAHU SE MEĐU SOBOM.
IŠTAR VIČE KAO ŽENA U TEŠKOM POROĐAJU,
ZAVIJA LEPI GLAS DIVNE BOGINJE:
'LEPA ZEMLJA PROŠLIH VREMENA POSTALA JE BLATO,
JER SAM JA RĐAVO SAVETOVALA U SKUPŠTINI BOGOVA!
KAKO SAM SAMO MOGLA U SKUPŠTINI BOGOVA
DA DAM TAKO RĐAVU ZAPOVEST?
KAKO SAM SAMO MOGLA DA UNIŠTIM SVE SVOJE LJUDE?
KAO U METEŽU BITKE ODNELA IH JE POPLAVA.
ZAR SAM ZATO DALA DA SE LJUDI RAĐAJU
DA SADA KAO RIBLJE LEGLO ISPUNJAVAJU MORE!?'
I SVI BOGOVI PLAČU S NJOM, POGNUTI SEDE BOGOVI I PLAČU.
MUKA NJENIH BOLI ZATVARA IM USTA.
ŠEST DANA I ŠEST NOĆI POTOCIMA JE PADALA KIŠA.
SEDMOG DANA POPUSTI POTOP, BILA JE TIŠINA KAO POSLE BITKE.
MORE SE SMIRILO, A ZLOKOBNA OLUJA STIŠALA.
POSMATRAO SAM VREME, SASVIM SE STIŠALO.
SVI SU SE LJUDI PRETVORILI U BLATO.
PUSTO I JEDNOLIČNO BILO JE TLO ZEMLJE.
OTVORIO SAM OKNO I SVETLOST MI JE OBASJALA LICE.

PAO SAM NIČICE, SEO SAM I PLAKAO,
PLAKAO SAM I SUZE SU MI TEKLE NIZ LICE.
POGLEDAO SAM NA DALEKU VODENU PUSTINJU.
GLASNO SAM JADIKOVAO, JER SU POGINULI SVI LJUDI.
POSLE DVANAEST DVOSTRUKIH SATI DIŽE SE JEDNO OSTRVO.
LAĐA JE PLOVILA PREMA BRDU NISIR.
NASELA JE I ČVRSTO OSTALA NA NJEMU.
ŠEST DANA DRŽAO JE BREG LAĐU
I NIJE JOJ VIŠE DAO DA SE ZALJULJA.
KAD NASTADE SEDMI DAN, UZEH GOLUBA I PUSTIH GA.
GOLUB ODE I OPET SE VRATI.
NIJE NAŠAO MESTO GDE BI SE ZAUSTAVIO I ZATO SE VRATIO.
UZEH LASTAVICU I PUSTIH JE. LASTAVICA ODLETE I VRATI SE.
NIJE NAŠLA MESTA GDE BI SE ZAUSTAVILA I ZATO SE VRATILA.
UZEH GAVRANA I PUSTIH GA.
GAVRAN ODLETE, VIDE KAKO VODA PRESUŠUJE,
ČEPRKA, ŽDERE I GRAKĆE I NE VRATI SE VIŠE.
TADA SAM IH SVE PUSTIO NAPOLJE, NA SVE ČETIRI STRANE
I PRINEO JAGNJE KAO ŽRTVU,
ŽRTVENO ZRNEVLJE PROSUO SAM NA VRHU BRDA,
SPALIO SAM KEDROVO DRVO I MIRTU.
BOGOVI SU UDISALI MIRIS.
UGODNO SE DIZAO MIRIS BOGOVIMA U NOZDRVE.
KAO MUHE SKUPILI SU SE NAD ŽRTVOM.
KAD JE STIGLA GOSPODARICA BOGOVA,
PODIŽE VELIKE DRAGULJE
KOJE JOJ JE ANU DAO NAČINITI KAO NAKIT:
'VI BOGOVI! KAO ŠTO NIKAD NEĆU ZABORAVITI
NAKIT OD DRAGULJA NA MOM VRATU,
TAKO ĆU MISLITI NA OVE DANE I NIKAD IH NEĆU ZABORAVITI!
NEKA SVI BOGOVI DOĐU NA ŽRTVU, BEL NEKA NE DOĐE!
NE RAZMIŠLJAJUĆI, ON JE POSLAO POTOP
I MOJA LJUDSKA ČEDA OSUDIO NA PROPAST.
VELIKI BEL DOĐE I UGLEDA LAĐU,
TADA SE BEL RASRDI, RAZLJUTI SE NA BOGOVE:
'KOJE JE TO ŽIVO BIĆE IZBEGLO PROPAST?
PO MOJOJ KAZNI NIJE TREBALO DA OSTANE ŽIV NIJEDAN ČOVEK!':
NINIB, BORAC MEĐU BOGOVIMA,
OTVORI USTA I REČE SILNOME BELU:
'KO OSIM EE MUDRO POSTUPA?
TA, EA SVE RAZUME, PUN JE OBZIRA!
EA, BOG DUBINE, OTVORI USTA I REČE SILNOME BELU:
TI, BOŽE, VLADARU, TI, SILNI,
KAKO SI SAMO MOGAO
TAKO NEPROMIŠLJENO DA IZAZOVEŠ POTOP?
ONAJ KOJI GREŠI NEKA SVOJ GREH I NOSI!
ONAJ KOJI ZLO ČINI NEKA ZLO I OKAJE.

ALI PAZI DA NE BUDU SVI UNIŠTENI.
KAZNI SAMO ZLE DA SVI NE PROPADNU!
UMESTO ŠTO SI PUSTIO POTOP,
MOGAO SI PODIĆI LAVA DA PROREDI LJUDE.
UMESTO ŠTO SI POSLAO POTOP,
MOGAO SI DA POŠALJEŠ NEMAN DA SMANJI LJUDSTVO.
UMESTO POTOPA MOGLA JE DOĆI GLAD DA BI POKORILA ZEMLJU.
JA, JA NISAM IZDAO TAJNU BOGOVA.
"VRLO MUDROM" DAO SAM DA VIDI SLIKE U SNU,
I TAKO JE SAZNAO ZA TAJNI PLAN BOGOVA.
A VI STE SADA OSTALI PRAZNIH RUKU!
EA UĐE U LAĐU, UZME ME ZA RUKE, IZVEDE SA ŽENOM NA KOPNO,
ZAPOVEDI JOJ DA KLEKNE PRED MENE,
STUPI PRED NAS, POLOŽI NA NAS RUKE I BLAGOSLOVI NAS:
'DO SADA JE UTNAPIŠTIM BIO SMRTAN ČOVEK,
SAD NEKA BUDE SA SVOJOM ŽENOM JEDNAK NAMA
I NEKA STANUJE DALEKO NA MORU, TAMO GDE UTIČU REKE.'
TAKO ME UDALJIŠE BOGOVI
I DADOŠE MI DA ŽIVIM DALEKO NA UŠĆU REKE.
ALI KOJI ĆE SE OD BOGOVA TEBI SMILOVATI?
KO ĆE TE DOVESTI PRED BOGOVE DA NAĐEŠ ŽIVOT KOJI TRAŽIŠ?
POKUŠAJ SAMO DA NE SPAVAŠ ŠEST DANA I ŠEST NOĆI!

424. Tek što je Gilgameš seo, spusti se na njega san kao jak vetar.

425. Utnapištim reče svojoj ženi:

POGLEDAJ JAKOGA KOJI TRAŽI ŽIVOT, SAN GA SALEĆE KAO VETAR!

426. A žena reče njemu, Utnapištimu, dalekom:

DODIRNI GA DA OSTANE BUDAN!
DAJ MU DA SE OPET ZDRAV VRATI PUTEM KOJIM JE DOŠAO.
KAPIJOM KROZ KOJU JE IZAŠAO
NEKA SE OPET VRATI KUĆI U SVOJU ZEMLJU.

427. Utnapištim reče njoj, ženi:

AH, TI SAŽALJEVAŠ LJUDE!
PECI HLEBOVE ZA NJEGA I STAVI MU IH UZ GLAVU!

428. Kada je on spavajući klonuo uza zid lađe, ispeče ona za nj hlebove i stavi mu ih uz glavu.

429. Naslonjen na zid lađe, ležao je Gilgameš.

430. Utnapištim reče njemu, koji je spavao:

ZA PRVI HLEB JE TESTO ZAMEŠANO,
DRUGI HLEB JE UMEŠEN,

TREĆI HLEB JE OVLAŽEN,
ČETVRTI JE BRAŠNOM POSUT I STAVLJEN U PEĆ,
PETI HLEB JE POSTAO SMEĐ,
ŠESTI HLEB JE GOTOVO.

431. Tada ga on iznenada dodirne i stanac se probudi.

432. Gilgameš reče njemu, Utnapištimu, dalekom:

UMORNOG SAVLADAO ME SAN,
KAO NEKI SILNI SPUSTIO SE NA ME.
NAGLO SI ME DODIRNUO I PROBUDIO.

433. Utnapištim mu reče:

ŠEST HLEBOVA JE BILO ISPEČENO,
A TI SI VEĆ ČVRSTO SPAVAO.
TREBALO JE DA TE HLEBOVI ODRŽE BUDNIM.

434. Gilgameš reče njemu, Utnapištimu, dalekom:

ŠTA TREBA SADA DA UČINIM, UTNAPIŠTIME?
KUDA DA SE OKRENEM?
SAN ME JE ŠČEPAO KAO RAZBOJNIK,
U MOM SNU SEDI SMRT.
U MOJOJ ODAJI ILI MA GDE BILO,
SEDI ONA, SMRT!

435. Utnapištim reče Ur-Šanabiju, lađaru:

UR-ŠANABI, NEKA TE VIŠE NE VIDI MOJA OBALA,
MESTO PREVOZA NEKA TE NE PUSTI OVAMO.
NE SMEŠ VIŠE PREVESTI NIJEDNOG SMRTNOG ČOVEKA
MA KAKO SILNO TEŽIO ZA MOJIM PREBIVALIŠTEM!
ČOVEK KOGA SI OVAMO DOVEO IMA PRLJAVO ODELO.
ŽIVOTINJSKA SU MU KRZNA ODUZELA LEPOTU TELA.
ODVEDI GA, UR-ŠANABI, DO MESTA ZA KUPANJE,
NEKA SE OKUPA U VODI,
NEKA ODBACI SVOJA KRZNA DA IH MORE ODNESE!
NEKA OPET BUDE LEPO NJEGOVO TELO!
NEKA MU GLAVU OBAVIJE NOVI POVEZ,
SJAJNIM ODELOM ODENI MU TELO
DA MU POKRIJE GOLOTINJU.
DOK OPET NE DOĐE U SVOJ GRAD,
DOK SE SVOJIM PUTEM NE VRATI KUĆI,
NEKA SE NE PODERE OVO ODELO,
NEKA OSTANE NOVO U SVE DANE!

436. Tada ga povede Ur-Šanabi sa sobom i odvede na mesto za kupanje, on se opru u vodi i odbaci svoja krzna da ih more odnese.
437. Novom lepotom sinulo je njegovo telo.
438. Novi mu je povez obavio glavu, obukao je raskošnu odeću, koja je pokrivala njegovu golotinju. Dok opet ne dođe u svoj grad, dok se svojim putem ne vrati kući, ne treba da se podere ovo odelo, treba da ostane novo u sve dane!
439. Gilgameš i Ur-Šanabi popeše se na lađu, upraviše je na talase i odmah otploviše.
440. Tada reče žena Utnapištimu, dalekom:

OTIŠAO JE GILGAMEŠ,
MNOGO JE ON PRETRPEO I PODNEO MNOGO MUKA.
ŠTA ĆEŠ MU DATI DA SRETNO STIGNE U DOMOVINU?

441. Gilgameš ču ovu reč, dohvati brodsku motku i pogura barku opet bliže obali.
442. Utnapištim reče njemu, Gilgamešu:

GILGAMEŠU, DUGO SI HODAO,
MNOGO SI PRETRPEO I PODNEO MNOGO MUKA.
ŠTA DA TI DAM DA SRETNO STIGNEŠ U DOMOVINU?
HOĆU DA TI ODAM JEDNU TAJNU,
HOĆU DA TI KAŽEM O ČUDOTVORNOJ TRAVI.
TRAVA JE SLIČNA TRNU, A RASTE DUBOKO U MORU,
TRN JE KAO JEŽEVA BODLJA,
CVETA U DALEKOM SLATKOVODNOM MORU.
KAD TU TRAVU DOBIJEŠ U SVOJE RUKA I JEDEŠ OD NJE,
NAĆI ĆEŠ VEČNU MLADOST I VEČNI ŽIVOT.

443. Gilgameš sasluša njegove reči i oni krenuše daleko preko mora.
444. Stigoše do dalekog slatkovodnog mora.
445. Tada on skine svoj pojas, zbacila gornju odeću, priveza teško kamenje za noge.
446. Ono ga povuče duboko u veliko more i on opazi travu sličnu trnu.
447. Uzbra travu i čvrsto je držaše u ruci, odseče teško kamenje i izroni pored lađe.
448. Pope se u čamac pored lađara i držaše u rukama čarobni cvet mora.
449. Gilgameš reče Ur-Šanabiju, lađaru:

UR-ŠANABI, EVO IMAM TRAVU!
OVO JE TRAVA KOJA OBEĆAVA ŽIVOT.
SADA ĆE BITI ISPUNJENA ŽARKA TEŽNJA ČOVEKOVA,
BIĆE MU SAČUVANA MLADOST U PUNOJ SNAZI.
HOĆU DA JE ODNESEM U MOJ ZIDOM UTVRĐENI URUK,
DAĆU SVIMA JUNACIMA DA JEDU OD NJE,
HOĆU DA JE PODELIM MNOGIMA.
IME BILJKE JE 'STARAC OPET POSTAJE MLAD'
JA, JA HOĆU OD NJE DA JEDEM
DA OPET VRATIM PUNU SNAGU SVOJE MLADOSTI!

450. Dvadeset su dvostrukih sati putovali dalje i ugledali komadić zemlje.

451. Prispeli su posle trideset sati i tada su se odmarali.
452. Gilgameš ugleda jezero, hladna i sveža bila je njegova voda.
453. Ušao je u nju i kupao se u ugodnoj svežini.
454. Neka zmija oseti miris trave došunja se i uze travu.
455. Gilgameš se vrati i prokle zmiju.
456. Tada on sede i zaplače, suze mu potekoše niz lice.
457. Pogleda u oči Ur-Šanabiju, lađaru:

ZA KOGA SU SE, UR-ŠANABI, TRUDILE MOJE RUKE?
ZA KOGA KRUŽI I ISTIČE KRV MOGA SRCA?
RADIO SAM, ALI MENI SAMOM TO NIJE DONELO NIŠTA DOBRO.
ZA CRVA KOJI GMIŽE U ZEMLJI DOBRO SAM UČINIO!
TRAVA ME VODILA PO MORU.
ODSADA ĆEMO IZBEGAVATI MORE I REKE,
A LAĐA NEKA LEŽI UZ OBALU.

458. Dvadeset su dvostrukih sati putovali dalje i ugledali toranj hrama.
459. Posle trideset dvostrukih sati zaustaviše se da se odmore i podigoše oči prema gradu sa svetim hramom.
460. Tada dođoše do Uruka i uđoše u grad sa visokim zidovima.
461. Gilgameš reče njemu, Ur-Šanabiju, lađaru:

POPNI SE NA ZID, UR-ŠANABI!
IDI PO ZIDINAMA URUKA, JAKO UTVRĐENOG GRADA!
GLEDAJ KAKO JE SNAŽNO UTEMELJEN,
KAKO JE VISOKO NASUT BREG HRAMA.
POGLEDAJ SILNE GRAĐEVINE,
SAGRAĐENE SU OD OPEKA,
A SVE SU TE OPEKE ISPEČENE!
SEDAM MUDRIH MAJSTORA, MOJIH SAVETNIKA,
PREDLOŽILI SU MI PLANOVE.
NEKA TI PRIPADNE ZEMLJIŠTE NA PODRUČJU GRADA,
I VRT I ODAJA ZA ŽENE NEKA TI PRIPADNU!
U URUKU TREBA DA SAGRADIŠ SVOJU KUĆU!

Dvanaesta ploča

462. Gilgameš vlada u Uruku, u gradu s visokim zidinama.

463. On ne može da se smiri.

464. Doziva sveštenike, čarobnjake i one što prizivaju mrtve:

DOZOVITE MI ENKIDUOV DUH!

RECITE MI KAKO MOGU DA UGLEDAM ENKIDUOVU SENU?

HOĆU DA GA PITAM ZA SUDBINU MRTVIH?

465. Najstariji među sveštenicima reče:

GILGAMEŠU, AKO HOĆEŠ DA SIĐEŠ U PODZEMNI SVET,

DO PREBIVALIŠTA VELIKOG BOGA MRTVIH,

TADA MORAŠ DOĆI U PRLJAVOJ ODEĆI.

NE SMEŠ SE NAMAZATI SKUPOCENIM ULJEM,

JER ĆE TE, PRIVUĆENI NJEGOVI MIRISOM,

OPKOLITI NEPOŽELJNI DUHOVI.

NE SMEŠ LUK POLOŽITI NA ZEMLJU,

JER ĆE TE OKRUŽITI SVI ONI KOJE SI USMRTIO.

NE SMEŠ U RUCI DRŽATI ŽEZLO,

JER ĆEŠ RASTERATI DUŠE MRTVIH.

NE SMEŠ IMATI CIPELE NA NOGAMA,

SMEŠ SAMO NEČUJNO HODATI.

NE SMEŠ POLJUBITI ŽENU KOJU VOLIŠ,

ONU KOJU NE PODNOSIŠ NE SMEŠ TUĆI.

NE SMEŠ MILOVATI DETE KOJE VOLIŠ,

ONO KOJE NE TRPIŠ NE SMEŠ KAZNITI,

JER ĆE TE UZNEMIRAVATI JADIKOVANJE LJUDI POD ZEMLJOM.

466. Gilgameš ode u veliku pustinju do kapije Podzemlja.

467. Dođe do mračnog Irkalinog stana:

468. Svoje korake upravlja prema prebivalištu iz koga ne izlazi više onaj koji jednom uđe.

469. Išao je putem, putem bez povratka.

470. Išao je do prebivališta, čiji stanovnici ne trebaju svetla, prah zemlje im je hrana, a blato je njihovo jelo.

471. Oni ne vide svetlo, sede u tami.

472. U perje su obučeni i imaju krila kao ptice.

473. On zakuca na vrata i reče vrataru ove reči:

HEJ, VRATARU, OTVORI SVOJU KAPIJU DA MOGU UĆI.

AKO KAPIJU NE OTVORIŠ,

RAZBIĆU VRATA I SLOMIĆU ZASUN!

474. Vratar otvori prvu kapiju i skide mu ogrtač.
475. Vodio ga je kroz sedam kapija i skidao mu odeću da bi nag ušao u Carstvo Mrtvih.
476. On stupi pred veliku Boginju Ereškigalu i reče:

PUSTI ENKIDUA, MOGA PRIJATELJA,
DA DOĐE K MENI DA GA PITAM ZA SUDBINU MRTVIH!

477. Ali je stražar i ključar Boginje čvrsto držao mrtvoga, boginja ga nije puštala.
478. Uzvišena Ereškigal reče ovako Gilgamešu:

VRATI SE NATRAG!
TI NE MOŽEŠ VIDETI MRTVOGA.
NIKO TE NIJE OVAMO ZVAO.

479. Ožalošćen, uspne se Gilgameš, uze svoju odeću i prođe kroz sedam kapija.
480. Dođe do duboke vode i zamoli Eu, mudrog boga dubine:

POŠALJI MI OVAMO ENKIDUOVU SENU!
PODZEMLJE GA ČVRSTO DRŽI.

481. Otac dubine ču njegove reči i reče silnome Nergalu, vladaru mrtvih:

OTVORI ODMAH RUPU U ZEMLJI!
DOVEDI GORE ENKIDUOV DUH
DA PROGOVORI SVOME BRATU GILGAMEŠU.

482. Kad to ču silni Nergal, otvori odmah rupu u zemlji i dovedi gore Enkiduovu senu.

483. Oni se prepoznaše, a ipak ostadoše jedan drugom daleko.

484. Razgovarali su.

485. Gilgameš je vikao, a sena je drhtavim glasom odgovarala.

486. Gilgameš otvori usta i reče:

GOVORI, PRIJATELJU MOJ, GOVORI, PRIJATELJU MOJ!
OBJAVI MI SADA ZAKON ZEMLJE KOJU SI VIDEO!

487. Enkidu mu odgovara:

JA TI TO NE MOGU REĆI, PRIJATELJU,
JA TI TO NE MOGU REĆI.
AKO BIH TI OTKRIO ZAKON ZEMLJE KOJU SAM VIDEO,
TI BI SEO I ZAPLAKAO.

488. Kroz suze Gilgameš viče:

PA HOĆU DA SEDNEM I DA PLAČEM DOVEKA!

489. Enkidu mu odgovara:

POGLEDAJ, PRIJATELJA KOJEGA SI PRIHVATIO,
KOJEMU SE SRCE TVOJE OBRADOVALO,
NJEGA ŽDERU CRVI KAO STARO ODELO.
ENKIDU, PRIJATELJ, KOGA JE TVOJA RUKA DODIRIVALA,
POSTAO JE BLATO ZEMLJE, PUN JE PRAŠINE,
POTONUO JE U PRAH, PRAH JE POSTAO.

490. Gilgameš htjede još da pita, ali nestade sene Enkiduove.

491. Gilgameš se vrati u Uruk, u grad s visokim zidinama.

492. Visoko se diže hram Svetog brda.

493. Gilgameš leže da spava, a smrt ga ugrabi u sjajnoj dvorani njegove palate.